

Landbouw wint eigen songfestival Abba in de Corso

Vorige week dinsdag ging in zaal Corso het elfde Interfakultair Songfestival van de Landbouwkring door. Voor het eerst sinds enkele jaren werd opnieuw voor een zaal geopteerd, met alle bijhorende problemen. Muzikaal waren er echter minder vernieuwingen te ontdekken, behalve dan de deelname van het balorkest van het Lemmensinstituut.

Van de elf groepen die zich bij de preselecties aanboden, mochten er uiteindelijk acht zich laten horen in de Corso. Voor Eeos, Ekonomika en Klio, eindigde het sprookje reeds in het lokaal van de duivenbond in Heverlee. Presentator van dienst was poardenkenners Jaak Pijpen, dat Jaak populair is bij de studenten, werd duidelijk toen het publiek zelfs na minder geslaagde interventies zijn naam bleef skanderen.

Eenzaat

Het grootste slachtoffer van de volgorde van de optredens was ongetwijfeld de psychologische eenzaamheid Steven. Het begon allemaal veelbelovend met een erotische videoklip, maar de bastaardzoon van Tom Waits en John Cale had het toch moeilijk om de sfeer er meteen in te brengen. Hij bracht wel verdienstelijke versies van 'Heartbreak Hotel' en 'Closewatch', en zijn eigen versie van het verplichte 'SOS' nummer getuigde van enige originaliteit. Dat Steven niet echt een opwindende openingsakt werd kon hij eigenlijk zelf niet aan verhelpen.

Germania maakte met haar eerste nummer — 'I don't want a lover' — al meteen duidelijk in welke richting de groep wou gaan: voorspelbaar en een beetje vervelend. Nochtans was er wel kwaliteit aanwezig in de groep, de zangeres kon wel een aardig stukje zingen, en ook het gitaargeluid mocht er best zijn. Door de flauwe nummerkeuze delfde Germania echter haar eigen graf.

Na Germania kwam VTK aan de beurt. "Ik vraag mij af waar de burgies de naam vandaan halen de saaieste mensen van heel Leuven te zijn," zei de beheerder van VTK na het optreden van 'Savage Blue'. Veel zal het optreden aan het imago niet veranderd hebben. De groep produceerde een begin-jaren-80-geluid à la TC Matic, maar de zang was niet echt overtuigend. Veel groepen kloegen wel over de monitorboksen, wat een ekskuus kan zijn voor de veelvuldige valse noten. De bassist en de toetsenist lieten flarden van talent blijken, maar de samenzang ging grotendeels de mist in. De eigen versie van 'SOS' begon zoals het origineel, maar mondde uit in een onstuimige rap.

Het gebeuren werd voortgezet door Apollonia. Jaak Pijpen kondigde hen

Sport — Deze week zakken vierhonderd buitenlandse studenten af naar Leuven voor de tiende editie van het Lissit (Leuven International Students Sports Tournament). Sporters uit tien landen (Polen, Roemenië, Tjechië, Oekraïne, Nederland, Duitsland, Frankrijk, Spanje, Portugal en Groot-Brittannië) en twintig universiteiten meten zich met de beste Leuvense teams. Voor Leuven treden de volgende ploegen aan: voetbal heren (Ekonomika, VTK), basket heren (Chemika, Vlaamse Monniken), basket dames (Apollonia, LBK), volley heren (Apollonia, VTK) volley dames (Apollonia, Terbank). Programma op pagina 5.

aan met "Het is net alsof je een cd oplegt." En dit is nu net wat niet de bedoeling kan zijn van een songfestival. Hun blues-pop deed ons bijwijken aan 'Blue Blot' denken. De techniek stond ook al niet aan hun kant, de balans tussen solo en slaggitaar was nogal onevenwichtig en de groep had duidelijk liever een ander verplicht nummer dan 'SOS' gespeeld, zo bleek uit hun pseudo-blues versie.

Met 'Mister Monk and His Mean Machine' kwam er een einde aan de neerwaarts lijn in het songfestival. De groep van de organiserende kring stond er van bij de eerste noot, en hebben bewezen dat hun overwinning van vorig jaar terecht was. Vandaar misschien de overbodigheid om nog eens deel te nemen. Dit jaar kwamen ze wel met een volledig nieuw repertoire. De groepsleden waren duidelijk op mekaar ingespeeld, en hun muziek klonk ook professioneel. Hun volledig instrumentale uitvoering van 'SOS' was best geslaagd. Zonder prententius te zijn, zette de groep een sterke podiummak neer, wat niet van de andere groepen kan gezegd worden.

Pedagogie had de zware taak om na deze dinosauren op te treden. Muzikaal hadden ze inderdaad minder te bieden, maar ze konden de sfeer die de vorige groep had gemaakt wel voortzetten. Bij hun uitgekledde versie van 'SOS' — vokaal met drumbegeleiding in de stijl van 'Bow Wow Wow' — ging het publiek voor de eerste maal uit de bol, en bij hun eigen nummer gingen er zwaar aanstekers de lucht in. Dit eigen nummer leek verdacht veel op iets van Sinéad O'Connor. Opvallend was wel het mooie samenspel tussen de slidegitaar en de akoestische gitaar — die jammer genoeg niet voldoende doorkwam. Hoewel de zangeres er af en toe even naast, charmeerde de groep vooral door hun enthousiasme.

Franjes

ren. Enerzijds ligt het aantal achttienjarige wieswie elk jaar iets lager. De doorstroming uit het middelbaar onderwijs verbetert evenwel, en dit nog altijd voornamelijk voor meisjesstudenten. Een tweede feit is dat men ook minder laatstejaars aangeschreven heeft. Vorig jaar waren dit er een 21.000, nu zo'n drieduizend minder. Een aantal scholen zou immers vergeten zijn de betreffende adressen door te zenden.

Ook Psychologie kent een achteruitgang. De explosie van de vorige twee jaar, waarin het aantal geïnteresseerden met meer dan de helft gestegen was, lijkt daarmee voorbij. Toch blijft het, na Rechten, de sterkste studierichting binnen de Humane Wetenschappen. Economie valt ook terug, een tendens die meestal samenvalt met economische crisissen. Veel beginnende studenten verbinden hun studiekeuze dus nog steeds direct met de situatie op de arbeidsmarkt, alhoewel die situatie als nu de vierde van vijf jaar afgestudeerd zijn, best totaal veranderd kan zijn.

De 'zachte' richtingen keren daarentegen terug bij de stijgers. Meest opvallend daarbij is de spektakulaire stijging voor Godsdienstwetenschappen: bijna een verdubbeling van het aantal belangstellenden. De rapportage op BRTN zal daar wel niet vreemd aan zijn, en de toekomstperspectieven liggen er meestal ook goed. Ook Kriminologie kent een grote belangstelling. Romaanse filologie, Arabistiek en Moderne Geschiedenis gaan eveneens vooruit, iets wat mogelijk wijst op een grotere belangstelling voor wat buiten ons kleine Vlaanderlandje reilt en zeilt. Romanisten zouden overigens nodig blijven door het stijgende belang van het Frans en vooral het Spaans door nauwer aangehaalde

wacht gezien. 'You Can Call Me Al', bijvoorbeeld, was 'af', met perkussie en al, maar bracht niet echt iets nieuws. Het eigen nummer leek eerder geschikt voor het Europese songfestival.

Lef

Als afsluiter kwam Politika. Hun videoklip was bijzonder grappig, met Monty Python-allures: vliegende pinguïns en overreden kippen. Het konigde trouwen ook al aan in welke richting hun optreden zou uitgaan: een totaal andere dan de andere groepen. Rock 'n' roll zonder complexen. De zanger, nochtans een man uit één stuk, was te zenuwachtig, en de groep kwam soms niet echt over, maar ze hadden tenminste het lef om iets anders te proberen.

vervolg op pag. 10

Desinformatie

Loko is vorige week het slachtoffer geweest van een regelrechte desinformatiekampagne van het NSV over de subsidiënpolitiek van de Financiële Controle Commissie. Het NSV heeft tussen de Veto's pamfletten gestopt en hield donderdag een bezetting van de 'Melastraat', het hula van Loko, de representatieve studentenbeweging. Buiten het feit dat Veto er helemaal niet mee geland is dat van haar distributiekanalen misbruik wordt gemaakt en dat haar lezers worden misleid, blijken bovendien in het pamflet een aantal flagrante onwaarheden te staan. Alsof dat nog niet genoeg was hebben een aantal mensen van Ekonomika Veto's uit de verdelbakken gehaald, als reactie op een artikel over het Ekonomikagalabal.

Dergelijke praktijken beschouwt Veto als een aantasting van haar recht op informatieverbreiding die zij als blad van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie heeft. (Zie ook pagina 4)

Infodagen humane en medische wetenschappen

Hoe kleine kringen groot kunnen zijn

Vorige week woensdag en de zaterdag daarvoor kon u alweer de eerste nieuwelingen met een plannetje in de hand hun weg zien zoeken door deze stad. Alle aspirant-studenten voor humane of medische wetenschappen konden het terrein verkennen op de eerste twee infodagen. Aan de hand van de cijfers van inschrijvingen en toestroom van studenten tracht de KU Leuven een algemeen beeld te krijgen van de inschrijvingen volgend jaar.

De infodagen zijn voor de universiteit vrij belangrijk. De opkomst voor de verschillende richtingen vormt namelijk een eerste aanwijzing voor mogelijke verschuivingen binnen de studentenaantallen voor elke fakulteit en het blijft altijd handig dit op voorhand te kunnen inschatten. Toch moet men met die gegevens omzichtig omgaan: zo heeft maar dertig procent van de aspirant-studenten op de infodagen vorig jaar zich effectief ingeschreven voor die richting waarvan ze de voorstelling gevolgd hadden, terwijl 28% een andere richting koos, en de resterende 39% gewoon niet naar Leuven gekomen is.

Bevestigend

Heel wat mensen zouden bovendien naar de infodagen van de KU Leuven komen omwille van de gedegen en objectieve informatie die er gegeven wordt — en dan naar een andere unieff trekken. Of anderszins komen nu al kijken voor studies die ze later zouden doen, na hun huidige of eigenlijke studie. Alleen de KU Leuven en de RU Gent voeren elke vijf jaar een onderzoek uit naar de arbeidsmarkt; in Antwerpen gebeurt dit om de tien jaar.

Bij de organisatie van de infodagen gaat men er overigens van uit dat de aspirant-student al een zekere keuze

gemaakt heeft. De functie van die dagen ziet men dan ook veel eerder als keuzebevestigend (of het tegendeel) in plaats van louter informatief. Daarvoor heeft men immers de infobrochures van de Dienst voor Studieadvies, terwijl de mensen van de Dienst zelf nogal wat voordrachten geven in verschillende middelbare scholen. Ook op de infobeurzen van die scholen probeert men aanwezig te zijn. De infodag is dus duidelijk niet altijd doorslaggevend — zelfs tot in de grote vakantie blijven er hoegenaamd nog heel wat keuzetwijfelaren en komen er nog zo'n twintig tot veertig mensen per dag aankloppen op de Dienst in het Atrachcollege voor een lang of minder lang persoonlijk gesprek.

De opkomst is in Humane en Biomedische wetenschappen is in ieder geval opmerkelijk. Drie richtingen lijken nu al sterk achteruit te gaan. Zowel voor Rechten, Sociale Wetenschappen als voor Economie was de belangstelling beduidend minder dan vorig jaar. Waarschijnlijk heeft dit veel te maken met de minder goede perspectieven voor werkgelegenheid in deze richtingen. Maar over het algemeen, voor gelijk welke richting, waren er minder geïnteresseerden naar Leuven gekomen dan vorig jaar.

Volgens Johan Hoornaert, directeur van de Dienst voor Studieadvies, heeft dit te maken met een tweetal fakto-

vervolg op pag. 2

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking; de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 35 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen); dit komt overeen met ± 1,5 getikté blad (met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

RECHTZETTING

In het artikel over het KVHV van vorige week werd ten onrechte de naam van Steven Meyer verwisseld met die van Stijn Calle. Meyer wenst zich niet te identificeren met de uitspraak die Calle op de FKK-vergadering had gedaan over het KVHV dat zij niet als rechtse organisatie mochten bestempeld worden. Daarvoor onze welgemeende excuses.

Fietsen

Aan boze fietsers,

Na lezing van het artikel 'Auto's en fietsen' in de Veto van 15 februari, heb ik een paar bedenkingen, of liever, een uitnodiging om Heverleese fietsoverheden te komen bestuderen. Fietssers rijden (1) in alle mogelijke richtingen, toelaatbare en ontoelaatbare, links en rechts, (2) op voetpaden, (3) vooral niet op fietspaden, wel tussen de terroriserende auto's, (4) duiken op van achter geparkeerde auto's en uit eenrichtingsstraten (zonder faculteiten). Het is nog erger op de campus zelf. Ik raad u aan gedurende de dag te komen, want in het donker zijn er heel wat onzichtbaar wegens gebrek

aan voor en achterlicht (en geld?). Ter bevestiging: ongeveer twee jaar geleden controleerde de rijkswacht de fietsen rond 18 u. Resultaat: in minder dan geen tijd stonden er een vijftigtal bekeuren aan de kombi aan te schuiven. Maar dit is ... alweer lang geleden.

E. Moerman

Lenin

De voorbije week werd ik aangenaam verrast toen ik in één van de Alma's een pamflet toegestopt kreeg over de fakkeltocht van donderdagavond. Ik zeg aangenaam verrast want het leek me wel een gefundeerde aanklacht van het vluchtelingenbeleid ter dis-

kussie. In de veronderstelling dat het aangehaalde cijfermateriaal korrekt was, kwam het over als een plausibel protest ten bate van een, voor mij althans, noble zaak. Kortom, de aankondiging sloeg aan.

Nu werd ik op de bewuste avond bij mijn aankomst op het Laduzeplein minder positief verrast. Nauwelijks was ik daar aangekomen of ik werd aangeklampt door de vrij agressieve priedit van de PVDA. De reactionaire stijl in de ideologische betutteling kon gerust de vergelijking doorstaan met 'kapitalistische handelsreizigers'. Ontgoeheld als ik toen was, besloot ik mij derhalve niet aan te sluiten bij de aangekondigde fakkeltocht. De onderliggende motivatie ligt voor mij even waardevol als voorheen, maar doe mij alstublieft niet met een ikoon van Marx of Lenin op straat komen.

Wanneer gaan die mensen van het MLB en de PVDA eindelijk eens hun marginale positie inzien. Ter verduidelijking, mijn houding tegenover een partij als het Vlaams Blok dékt volledig de lading van het woord 'dégout'. Maar deze groep mensen zijn ten minste nog zo verstandig om althans in publiek niet te dwepen met de naam en leer van hun ideologische voorvaders. Derhalve vind ik dat de vluchtelingen, om wie het hen aanvankelijk leek te gaan en gezien hun ongelukkig verleden, beter verdienen dan als alibi te dienen voor het ophefmen van Marx en Lenin. Figuren in wiens naam in het verleden en ook vandaag nog tenminste evenveel menselijk leed wordt berokkend als in naam van onze dierbare vrije democratie of het economisch systeem dat het minst viekant draait, de vrije markteconomie.

Karel Godderis

Zonnekamp

Een gevoel van ongemak en onwennigheid dringt zich steeds op als men gekonfronteerd wordt met een vooraf onbekend gegeven dat indruist tegen heersende verwachtingspatronen. Het zijn uitzonderingen die zich dan kunnen onttrekken aan de wetmatigheid te redeneren volgens een a-priori gestructureerde denknrichting. De medewerker van Veto waarin vorige week de bijdrage 'Economie en Filantropie' verscheen, behoort niet tot deze groep. Integendeel zelfs. Via een aantal foute veronderstellingen probeert hij het feit dat de opbrengsten van het galabal van Ekonomika naar een goed doel gaat (i.c. Zonnekamp) toe te schrijven aan een (ekonomisch) opportunisme.

Het gaat onder meer om de bewering van een 'woordvoerder' dat het goede doel gehanteerd wordt, want als ze geen dertig mensen twaalf uur lang ter beschikking stellen, zou het bedrag (geschat op 150.000 frank) niet gestort worden.

Ten eerste valt noch bij Zonnekamp (waar men eveneens verontwaardigd was over het artikel), noch bij ons een woordvoerder te bespeuren die dat zou gezegd hebben. Zijn of haar desbetreffende stelling is dan ook fout. Op onze bestuursvergadering van januari waar vijf kandidaatprojecten zich voorstelden werd gevraagd of het mogelijk is een aantal mensen vrij te houden om op de avond van het galabal een handje toe te steken. Er werd echter duidelijk gesteld dat het antwoord op die vraag geen rol mocht spelen bij de uiteindelijke stemming. Het winstbedrag wordt bijgevolg onvoorwaardelijk gestort, los van het aantal medewerkers van het goede doel.

Terecht merkt Jan Deltour van Zonnekamp op dat hun mensen, indien ze zich gehanteerd zouden voelen, zich beter bij een interimkantoor hadden laten inschrijven om een dagje in het weekend te werken. Een ander staaltje van demagogie is de wel zeer rudimentaire weergave van een telefoongesprek met onze vice-presses ontspanning, waarin hij ondemeerde stelde dat het in vergelijking met een gewone fuif moeilijker is om op een

galabal mensen te vinden die een paar uurtes willen meewerken. Dit laatste wordt in het artikel vrij verdoeld als: "Onze studenten, wanneer ze in galokostuum gekleed zijn, vertonen niet de bereidheid om twee uurtes te komen tappen." Dat op de avond zelf meer dan honderd ekonomikamensen meehelpt, staat natuurlijk niet vermeld, om dan ook niet te spreken over het galabakomitee dat er zich sinds eind oktober full-time en belangeloos mee bezig houdt.

Het galabal goede doel afwimpelen als een "alibi om op nivo te kunnen zuipen en vreten" is dus het gevolg van een ondoordringelijke redeneringswijze. Maar zoals veelal is de ontgoochelde vaststelling niet zozeer de ongegronde kritiek zelf, maar veelmeer de bevooroordeelde geest van waaruit ze ontsproten is.

Peter Schelstraete, preses Ekonomika

nvd: De bedoeling van het artikel was helemaal niet de kringverwring van Ekonomika te bekritisieren. Als Ekonomika zich wil inzetten voor het goede doel, kan dat alleen maar onze goedkeuring meedragen. Op pagina 2 van de vorige Veto stond trouwens een artikel over de bekercompetitie met als titel 'Ekonomika Triomfeert'. Vooringenomenheid komt u ons derhalve moeilijk verwijten. Wat ons wel verbodde, was dat, zoals Bossuyt het ons wel degelijk gezegd heeft, veel ekonomiestudenten geen zin hebben om te werken als ze in galakleed rondlopen. U wijst er nu bovendien op dat die 150.000 frank niet vasthangt aan het al dan niet mobiliseren van dertig mensen. Een brief van Zonnekamp, die bevestigd werd door de organisatie, zegt echter duidelijk dat de gift vasthangt aan het ter beschikking stellen van dertig personen. In ons gesprek heeft Bossuyt, die het wel degelijk had over enkel dertig leden van het presidium die zouden meewerken, dat ook niet ontdekt. Toen we Bossuyt vroegen of het goede doel zo geen alibi werd om op nivo te kunnen zuipen en vreten, heeft hij ook dit niet ontdekt maar er eerder op gewezen dat hij door de situatie er werd

Vrije Tribune

Veto plaatst geregeld bijdrage ingezonden door derden onder de noemer 'Vrije Tribune'. De auteurs zijn zelf verantwoordelijk voor de gepubliceerde tekst. Standpunten die in een Vrije Tribune worden ingenomen zijn volledig voor rekening van de auteurs.

Met MLB wilden we graag een woordje kwijt over de wansmakelijke klucht, die de Nationalistische Studenten Vereniging (NSV), de studentenorganisatie van het Vlaams Blok, vorige week ten berde bracht. In Leuven hebben ze sinds lang elke kredibiliteit verloren, zodat ze het nu blijbaarder zelfs niet meer aandurven om openlijk een pamflet te verdelen. De heren van NSV hebben er dan maar niks beter op gevonden om maandag hun pamfletjes in de Veto te stoppen. Vroeger pikten ze de Veto's uit de rekken, nu proberen ze het studentenblad op deze manier te verninken. En verninken is het: in hun schrijfsel worden zowel de FKK (Financiële Controle Commissie) als Loko uitgescholden voor 'Rode Fascisten': de Duitse adelaar, met kommunistisch symbool en het woordje 'Loko' erop laten aan duidelijkheid niets te wensen over. Niet alleen proberen ze daarmee verwarving te zaaien en hun eigen fascistisch karakter te verdoezelen — iets waar ze overigens niet in slagen. Sinds meer dan tien jaar worden ze niet erkend door de kringen. In honderden discussies werd hun gewelddadig en racistisch karakter steeds weer ontmaskerd. Deze demagogische stunt betekent echter ook een regelrechte aanval op de Leuvense Overkoepelende Kring Organisatie en op alle vrije verenigingen, erkend door de FKK. Om hun haat tegen Loko en de democratische studentenverenigingen nog eens te bekrachtigen, moesten ze donderdag per se de gebouwen van Sociale Raad, Kringraad en Veto gedurende één uur bezetten.

Het goede voorbeeld van nazi-propaganda, chef Goebbels volgend, bekladden ze MLB en andere studentenverenigingen met allerlei leugens: de insinuatie bijvoorbeeld dat MLB niet in hoofdzaak op studenten draait is volledig fout. We nodigen elke demokraat en progressief viot om dit met eigen ogen te komen vaststellen. De leugen dat MLB samen met AFF en Pino honderdduizenden franken wegsluit is lochwekkend: Pino en AFF zijn dit jaar voor het eerst erkend, dus hebben ze nog geen enkele frank van het FKK ontvangen. De vereniging die vorig jaar het meeste geld ontvingen heeft was het LVSU — niet bepaald een 'rood fascistische' vereniging. De verdeling van het geld gebeurt korrekt op basis van de uitgaven van de verschillende verenigingen. Ten alle tijde heeft Loko daar controle op. Diegenen die de leugen van NSV misschien toch nog geloven, controleer dan eventjes de boekhouding van de FKK.

We hebben vorig jaar de democratische en progressieve kringen inderdaad opgeroepen om te manifesteren tegen de opocht van NSV in Leuven. Dit omdat we niet willen dat Leuven verandert in een stad, waar migranten, communisten en progressieven om de haverkop in elkaar geslagen worden door NSV-kommando's, zoals dit nu reeds in Antwerpen gebeurt. Dat NSV een fascistische vereniging is kun je lezen in hun teksten: "Wij zijn aanhangers van een dissidente stroming binnen het nationaal-socialisme (...)" (Edwin Truysens, eks-preses NSV, medestichter Vlaams Blok en lid van de studiedienst van het Vlaams Blok). In 1989 nog herdacht NSV de honderdste verjaardag van Hitler in kafee het Kroegske op de Ossenmarkt in Antwerpen. Dat NSV terreur zaait kun je zien aan hun handen: op 9

Hoe lang nog NSV?

november 1992 voerden een veertigtal NSV'ers uit Antwerpen, maar ook een aantal uit Leuven en Gent een raid uit op de Blandijn in Gent. Daarbij sloegen ze een student in het ziekenhuis. Op 26 oktober sloeg Robberecht Verreycken, zoon van Vlaams Blok-senator en vice-preses van NSV Antwerpen PVDA-militant Kris Merckx in volle gezicht. Het proces dat Kris Merckx tegen deze geweldenaar ingespannd heeft, werd al enkele malen verdaagd, omdat steeds meer belastend materiaal aangevoerd wordt. Zo lopen er nog vier andere klachten tegen Verreycken wegens slagen en verwondingen. Eén van deze klachten betreft de moordaanslag tegen Kris Berden. Deze ACO-militant werd op 17 november om 22u30 aangevallén in Berchem en de schedel ingeslagen waarvoor hij geopereerd diende te worden!

Op 9 maart 1993 betoogt NSV in Antwerpen. Met MLB roepen we opnieuw op om tegen te betogen omdat het niet kan dat Antwerpen, de culturele hoofdstad van Europa, geterroriseerd wordt door dergelijke organisatie. Er bestaat een wet op het racisme in ons land, evenals een wet die fascistische propaganda en organisaties verbiedt. Wij eisen dat deze wetten toegepast worden en dat NSV verboden wordt, te beginnen op de universiteitscampussen. Aan de universiteit van Gent zijn ze overigens al verboden.

Met MLB beseffen we echter dat racisme en fascisme niet alleen gestopt kunnen worden door tegenacties. Het racisme wordt ook actief gepropageerd door de traditionele, burgerlijke partijen, die onder ekstrem-rechtse druk meer en meer naar rechts opschuiven. Door in de voetsporen te treden van het fascisme, spreiden ze tevens haar bedje, ondanks alle mooie woorden over 'verdraagzaamheid' en 'democratie'. Het repressief asielbeleid, uitgewerkt door de SP'er Tobback toont duidelijk het verschil tussen woord en daad van deze partij. De beslissing van het Leuvense OCMW om slechts een limiet van zeshonderd vluchtelingen toe te laten, is eveneens koren op de molen van het Vlaams Blok. En nog altijd weigeren de traditionele partijen aan migranten, die al jaren in België wonen, de gelijke rechten toe te kennen. Gelijke rechten tussen Belgen en Migranten, door de automatische toekenning van de Belgische nationaliteit na vijf jaar wettig verblijf in België, is een dringende noodzaak. De petitiekampagne Objectief 479.917 haalde tot nog toe 600.000 handtekeningen op ter ondersteuning van deze eis. Tegen november 1994 moeten dit er één miljoen zijn. MLB steunt de campagne ten volle en daarom roepen wij alle oude en nieuwe medewerkers op zich blijvend in te zetten voor het slagen ervan. Op 21 maart 1993 gaat er in Brussel een nationale manifestatie door ter ondersteuning van de petitiekampagne. We vragen hierbij alle democratische verenigingen en in het bijzonder Loko mee voor deze manifestatie te mobiliseren. Zodat we samen, hand in hand voor gelijke rechten, tegen racisme en fascisme kunnen stappen.

Voor MLB, Geert Goderis, Naamsstraat 178, Leuven.

Infodagen

vervolg van pag. 1

handelsbanden met Latijns-Amerika. Slavistiek zakt lichtjes maar de andere richtingen in Letteren en Wijsbegeerte lijken eerder stabiel te blijven.

Op de tweede infodag, woensdag, konden de Medische Wetenschappen zichzelf voorstellen. Het numerus clausus-debat, dat de laatste tijd sterk op de voorgrond komt, blijkt echter veel invloed te hebben op eenieder die gedacht had Geneeskunde te studeren. Sociale Raad en Kringraad deelden bovendien een pamflet uit waarin zij het Loko-standpunt tegen een Numerus Clausus verduidelijkten. Zij werden vriendelijk doch onverbuigzaam uit de aula's gezet. Op de Dienst voor Studie-advies had men echter "begrip voor het studentikoze karakter van de aktie". De forse dialing in het aantal belangstellenden heeft zich echter niet vertaald in een stijging voor de direkt verwante richtingen. Tandheelkunde stijgt wel enigszins, maar Medisch-Sociale Wetenschappen, Logopedie, Voeding, en Dieetleer en Farmacie blijven gelijk. Diegenen die door de sombere vooropgestelde perspectieven afgestapt zijn van een keuze voor Geneeskunde, hebben zich blijbaarder gelijkmatig over de andere fakulteiten verdeeld.

De praktische organisatie van de infodagen, waarvoor men de komputers inschakelt en die volgens een vast draaiboek gebeurt, verliep vrij vlot. De grote richtingen zoals Rechten of Economie waren ontdubbeld (men kon ze 's voormiddags of 's namiddags volgen), maar sommige kleine richtingen gingen door op het zelfde ogenblik zodat men gedwongen was een keuze te maken. Dit was bijvoorbeeld het geval voor de duo's Kunstwetenschappen-Archeologie of Oude tegenover Moderne geschiedenis. Volgens Hoornaert echter stelt dit weinig problemen of zijn die 'oplossbaar uit ervaring'. Na de eigenlijke voorstellingen was er telkens mogelijkheid tot persoonlijke gesprekken met professoren, maar meestal werd dit niet echt benut. De drempel lag bij veel aspiranten blijbaarder nog te hoog.

Serge Franchoo

Veto

's Meiersstraat 5
3000 Leuven
☎ 016/22.44.38
Fax 016/22.04.66

Jaargang 19
nr. 21
22 februari 1993

Ver. uitg. Ria Vandermaesen
's Meiersstraat 5, Leuven

Hoofdrektie:
Steven Van Garse
Redaktiesekretaris:
Ria Vandermaesen
Redaktie: Karel De Weerd,
Karen Depooter, Serge Franchoo,
Patrick Staudt,
Pieter Vandekerckhove
Doka: Karel De Weerd, Rob
Stevens, Dietrich Telemans
Tekeningen: Stani, Nix, Wim Louts
Layout en vormgeving: Els
Cornelis, Karen De Pooter, Serge
Franchoo, Jeroen Overstijns,
Hans Vandenabeele,
Ria Vandermaesen, Joris Van
Garse, Steven Van Garse
Medewerkers:
Kris Ceustersmans, Elke
Clompen, Tom Dams, Bart
D'Haene, Filip De Keukeler,
Frederik De Poortere, Krista
Eersels, Stef Jansen, Jeroen
Overstijns, François Pouillet,
Veronique Rubens, Raf Uten,
Ann Van Dienderen, Jeltje Van
Dijk, Maud Vermeire, Johan Vos

Eindredaktie: Els Cornelis,
Jeroen Overstijns

Opmaak en publiciteit
Alfaset Leuven (22.04.66)
Drukkerij Rotatyp Brussel
Oplage 9000 eksemplars
ISSN-nummer 0773-5162

Abonnementen
Studenten: 250 fr.; niet-
studenten: 350 fr.; buitenland
600 fr.; steun vanaf 1000 fr.; over
te schrijven op rekk. nr. 001-
0959719-77

Agenda en Ad Valvas
ten laatste vrijdag voor
verschijnen om 18.00 uur op het
redaktieadres bezorgen

Redaktievergadering
iedere vrijdagmiddag om
15.00u

Kwaliteitsbewaking en artsenbeperking niet

noodzakelijk gekorreleerd

Patiëntenbinding als alternatief

Naast de beheersing van de gezondheidsuitgaven hanteren de artsenorganisaties nogal eens het argument dat een te groot aantal artsen de kwaliteit van de gezondheidszorg in het gedrang zou brengen. Dergelijke stelling die te pas en te onpas in de numerus clausus-diskussie wordt gebruikt, moet nochtans met een korreltje zout worden genomen.

Aantal inwoners per arts met medische praktijk				
	1975	1980	1985	1990
Duitsland	519	442	384	322
België	558	432	353	312
Denemarken	548	449	389	375
Spanje	651	433	323	315
Frankrijk	652	498	432	353
Nederland	627	526	451	420
Groot-Brittannië	789	718	669	610
Ierland	789	718	669	591

Ministerie van Sociale Zaken

Volgens de artsenorganisaties zorgt een te groot aantal artsen ervoor dat de artsen niet genoeg patiënten onderzoeken, waardoor zij niet voldoende ervaring opstapelen om bepaalde ziektebeelden te herkennen. Dit zou ertoe leiden dat de artsen steeds vaker zelf gezondheidsproblemen veroorzaken in plaats van hen op te lossen. Hoewel tegen dit argument op zich niets aan te brengen is, heeft geen enkel wetenschappelijk onderzoek op basis van echt verantwoorde medische criteria kunnen aantonen hoeveel het aantal artsen zou moeten zijn om tot de beste kwaliteit in de gezondheidszorg te komen. Zo stelt althans Rohaert van het Planbureau.

Aan de ene kant stelt men inderdaad vast dat heel wat beginnende jonge (huis)artsen heel wat moeilijkheden ondervinden om hun praktijk uit te bouwen. Maar aan de andere kant verklaren heel wat artsen zelf overbelast te zijn en te weinig tijd te hebben voor bijscholing, het bestuderen en bijhouden van de medische dossiers van hun patiënten, en zelfs voor hun patiënten en voor de familie daarvan. Patiëntenenquête bevestigt dit.

Daarom stelt Rohaert dat men beter aan een evenwichtiger spreiding van het totale verzorgingsvolume en dus van de totale werkbelasting over alle artsen zou moeten denken dan aan een beperking van het aantal artsen. Uiteindelijk zijn er bij de huidige gigantische scheeftrekkingen in het verzorgingsvolume per arts enkel veel verliezers en geen winnaars, zowel bij de artsen, als voor de patiënten.

Enkele landen hebben trouwens reeds maatregelen in die zin genomen. In Nederland en Ierland bijvoorbeeld, — waar iedereen zich bij een huisarts moet inschrijven en de huisarts niet per konsultatie wordt betaald, maar een jaarbudget per ingeschreven persoon krijgt —, wordt dit jaarbudget verlaagd als het aantal ingeschreven personen bij een be-

over hun patiënten (medisch dossier). Andere artsen, zoals specialisten en ziekenhuisartsen, kunnen dan gemakkelijk aan de huisarts van een bepaalde patiënt bijkomende informatie over zijn gezondheidsstatus vragen. Huisartsen kunnen ook veel gemakkelijker meer preventieve taken toevertrouwd krijgen.

In sommige landen krijgt de huisarts daarbij een doorsluitrol in het gezondheidssysteem (echelonnering). Wie naar bepaalde specialisten (behalve bijvoorbeeld gynaecoloog, oogarts en dergelijke) of naar een ziekenhuis wilt, dient eerst zijn huisarts te raadplegen. Wie dit niet doet, wordt dan door de ziekteverzekering minder of helemaal niet terugbetaald. Daarbij wordt geargumenteerd dat de meeste mensen niet echt weten welke specialist zij voor bepaalde gezondheidsproblemen moeten raadplegen. Dit zou echter diepgaander onderzoek moeten worden: als iemand niet weet naar welke specialist hij moet gaan, raadpleegt hij nu al vanzelf een huisarts, en als hij het wel weet, dan kan echelonnering hem verplichten om twee artsen te raadplegen in plaats van één. Echelonnering zou er daarnaast voor zorgen dat de gezondheidsuitgaven dalen; behandelingen bij specialisten in ziekenhuizen vallen veel duurder uit voor de ziekteverzekering en dienen daarom in de mate van het mogelijke vermeden worden.

Om de band tussen arts en patiënt te institutionaliseren, vragen de meeste landen met dit systeem dat iedereen zich bij een bepaalde huisarts inschrijft. Meestal kan men zelf zijn huisarts kiezen en kan men van huisarts veranderen mits het uitvoeren van enkele administratieve formaliteiten. Wie dan een andere dan de uitgekozen huisarts raadpleegt, wordt dan minder en soms helemaal niet door de ziekteverzekering terugbetaald. De keuzevrijheid van de patiënt wordt op deze manier beperkt.

In België vinden de artsenorganisaties dergelijk systeem totaal onaanvaardbaar, omwille van de aanslag op onbeperkte keuzevrijheid van de patiënt. In Denemarken hebben ze hiervoor een oplossing gevonden. Daar kan iedereen kiezen tussen een systeem van onbeperkte vrijheid en een systeem van beperkte vrijheid (met echelonnering) zoals hierboven beschreven. Aangezien het systeem van onbeperkte vrijheid voor de ziekteverzekering duurder uitvalt, moeten de personen die ervoor kiezen ook de prijs van de keuzevrijheid betalen. Uiteindelijk kiest meer dan negentig procent van de Denen voor het systeem van de beperkte keuzevrijheid.

Een derde maatregel om de kwaliteit van de gezondheidszorg te verbe-

paalde huisarts boven een bepaalde grens uitstijgt. Dergelijke maatregelen zetten de artsen aan om niet meer personen dan de vastgelegde limiet bij zich te laten inschrijven.

In Québec (Canada) waar de huisartsen wel per konsultatie worden betaald, worden de konsultaties minder terugbetaald aan de patiënten wanneer een bepaalde huisarts over een bepaalde periode meer dan een bepaald aantal konsultaties heeft gegeven. Dit zet de patiënten aan om van huisarts te veranderen wanneer zij of haar huisarts de vastgelegde limiet overschreden heeft.

Wat zou daarnaast zinvol zijn om de kwaliteit van de gezondheidszorg te verbeteren? België kent in vergelijking met omliggende landen een nogal anarchistisch gezondheidsstelsel. De patiënten kunnen voor elk gezondheidsprobleem zelf kiezen welke arts zij gaan raadplegen. Hoewel deze volledige keuzevrijheid door heel wat mensen hoog gewaardeerd wordt, brengt zij ongetwijfeld ook een aantal problemen met zich mee.

Doorsluitrol

Een van grootste tekortkomingen van het Belgisch gezondheidsstelsel is namelijk dat het veel te veel de nadruk legt op het kuraatieve aspect van de gezondheidszorg en dat het de preventieve aspecten nogal sterk verwaarloost. Dit is gedeeltelijk het gevolg van een gebrekkige aandacht van de politieke overheid hiervoor, maar het is voornamelijk te wijten aan het systeem van de onbeperkte keuzevrijheid.

Om maar één voorbeeld te geven. Als een arts iemand schrijft om hem aan te raden bepaalde preventieve onderzoeken te doen, dan wordt dit door de Orde van de Geneesheren beschouwd als een zware deontologische fout. Zoiets wordt namelijk gezien als publiciteit, en dat kan in de gezondheidssector niet aanvaard worden. Deze argumentatie kan eventueel nog aanvaard worden in een systeem waar geen enkele (huis)arts de verantwoordelijkheid draagt voor bepaalde personen, maar niet in een systeem waar elke huisarts verantwoordelijk is voor een aantal mensen.

Het gebrek aan een stabiele relatie tussen patiënt en huisarts zorgt er bovendien voor dat de medische informatie over een bepaalde persoon meestal verspreid is over tal van artsen. Dit zorgt ervoor dat geen enkele arts echt goed geïnformeerd is over de gezondheidstoestand van zijn patiënten, en dat artsen zich enkel verantwoordelijk voelen voor de specifieke gezondheidsproblemen van hun patiënten, maar niet voor hun globale gezondheidstoestand.

Daarom werd in heel wat landen de relatie tussen patiënt en huisarts in zekere mate geïnstitutionaliseerd. De huisartsen kunnen dan veel beter waken over de globale gezondheidstoestand van hun patiënten. Zij dienen dan ook veel meer aandacht te besteden aan het centraliseren en bijhouden van alle medische informatie

Aantal prestaties per jaar	Aantal huisartsen	Percentage huisartsen	Gemid. jaartijka aantal prest./arts	Gemid. dagelijkse aantal prest./arts
0-199	4367	27.16		
200-299	295	1.8	246.9	0.9
300-399	211	1.3	344.3	1.3
400-499	181	1.1	453.8	1.8
500-999	812	5.0	747.4	2.9
1000-1999	1731	10.7	1502.4	5.8
2000-2999	1752	10.8	2503.5	9.7
3000-3999	1708	10.5	3488.8	13.5
4000-4999	1471	9.1	4480.4	17.4
5000-5999	1116	6.9	5477.3	21.3
6000-6999	890	5.5	6482.2	25.2
7000-7999	600	3.7	7480.9	29.0
8000-8999	375	2.3	8465.6	32.9
9000-10000	268	1.7	9471.7	36.8
>10000	352	2.2	12075.7	46.9

Deze tabel geeft de verdeling van het aantal konsultaties voor de algemene regeling (loontrekkenden en hun families, 85% van de Belgische bevolking) over alle huisartsen weer. Hierin vallen twee zaken op: het groot aantal huisartsen met een gering aantal konsultaties per dag en de enorme scheeftrekkingen van het aantal konsultaties per dag tussen de huisartsen. Men moet wel voorzichtig blijven met deze gegevens. Het is namelijk zo dat het Riziv geen onderscheid maakt tussen specialisten-in-opleiding en echte huisartsen. Het is waarschijnlijk zo dat beide groepen in deze tabel opgenomen zijn. Deze tabel zegt ook niets over de jonge huisartsen die hun praktijk juist hebben gestart, over de oude huisartsen die hun praktijk aan het afbouwen zijn (om een idee te geven: er zijn zo veel 1500 huisartsen die ouder zijn dan 65) en over de huisartsen die slechts deeltijds werken. Het is bovendien niet mogelijk deze cijfers met voorgaande jaren te vergelijken.

Perinatale mortaliteit van enkele Europese landen als een percentage van deze van België				
	1960	1970	1980	1985
Finland	67	63	63	67
Zweden	53	52	57	72
Nederland	57	60	71	73
Denemarken	69	67	69	83
Frankrijk	88	86	83	86
Noorwegen	61	60	67	90
Ierland	94	92	92	95
Duitsland	108	111	105	95
Spanje	140	133	102	96
Groot-Brittannië	72	88	100	100
België	100	100	100	100
Italië	141	140	118	112
Oostenrijk	120	123	118	119

Bron: OESO 1987

Het sterftecijfer in de periode rond de geboorte is één van de internationale maatstaven om de kwaliteit van de gezondheidszorg te meten. Dergelijke maatstaven dienen voorzichtig te worden geïnterpreteerd, zij kunnen namelijk sterk beïnvloed worden door allerlei factoren zoals eetgewoonten of leefmilieu. We zien hier duidelijk dat die 'perinatale mortaliteit' in alle landen langzaam convergeert. Hierin neemt België geen briljante positie in, maar dat is ook nooit het geval geweest. Op basis van deze simplistische maatstaven kan bezwaarlijk worden gezegd dat landen met een groot aantal artsen per inwoner nu (Duitsland, Spanje, België en Italië) slechter presteren dan andere landen; zij zijn namelijk in de jaren '60 vanuit een slechtere uitgangspositie vertrokken, en toen was het weinig waarschijnlijk dat het aantal per inwoner een grote rol speelde.

praktijken de beste resultaten geven, zowel vanuit het oogpunt van de gezondheidsuitgaven als vanuit het oogpunt van de kwaliteit van de gezondheidszorg. Maar het is algemeen bekend dat de politici niet echt geïnteresseerd zijn om enigszins op lange termijn te denken.

François Poullot
Rohaert, De zorg om de gezondheid, Planningpapers Planbureau Brussel 90.

Aktie— "Uw toekomstige patiënten zijn niet de mensen die in Playboy of in Penthouse staan, het zijn oude mensen, zieke mensen, mensen die stinken..." zo trachtte prof. Van Assche afgelopen woensdag op de afsluiterendag van Geneeskunde een aantal aspirant-geneeskundestudenten op een wel erg originele manier te ontreden om aan zijn richting hun studies aan te vatten. Opvallend was dat er angstvallig elke verwijzing naar NC werd vermeden. Loko vond dit alleszins geen reden om niet te reageren en had een kleine maar efficiënte actie georganiseerd aan de Pieter De Somerlaan. Aan de meeste aspirantstudenten deelden ze rode pamfletten uit met de vermelding "Tot onze grote spijt melden wij u dat u niet geselecteerd bent door de Vlaamse Regering om geneeskunde te studeren" en aan een klein aantal "U bent geselecteerd door de Vlaamse Regering om geneeskunde te studeren".

IMEXCOM TECHNOLOGY

Burgemeesterstraat, 3
3000 - Leuven
Tel: (0)16/223285 - Fax: (0)16/220485

You Need a Computer ?
For private or professional usage
The answer is simple :
- The BEST Price around -
- The BEST Service around -
Imexcom Technology
YOUR PARTNER

386 Sx 33MHz
1 Mb Ram geheugen
FDD 2.12 (1.44Mb)
HDD 42Mb
VGA Card TRIDENT 256Kb
VGA 14" Monochrome Monitor
Keyboard Extended 102Keys
2 Serials - 1 // - 1 Game
Mouse Micro, Comp.
Mouse Pad
Minitower or Desktop Case
Price : 25990,- BTW In.

IMEXCOM TECHNOLOGY

Tervoorstraat, 93
1040 - Brussel
Tel: (0)2/7368756 - Fax: (0)2/7327879

Kringraad erkent nieuwe vrije verenigingen KVHV nog ter discussie

Sinds 1972 wordt er door de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) subsidies toegekend aan een aantal vrije verenigingen. Dit zijn kringgebonden verenigingen die een maatschappelijk of politiek ideeëngoed naar buiten willen brengen. Vrijdag werd het advies van de Financiële Controle Commissie door Kringraad gestemd. Op alle punten werd dit advies gevolgd. Alleen het KVHV staat nog ter discussie.

Vóór dat de definitieve erkenning op de agenda van Kringraad komt te staan, wordt er eerst door de verenigingen die het vorige jaar erkend werden, op basis van een aantal criteria een voorlopig advies gestemd. De discussie werd dit jaar overschaduwd door een links-rechts polarisatie en daar zat de Nationalistische Studenten Vereniging (NSV) voor een groot deel tussen (zie kader).

Op de erkenningsvergadering van 21 januari dienden tien nieuwe verenigingen een aanvraag in: Pino, Anti-Fascistisch Front, Navokring, Vereniging voor Samenwerking in Europa, Thomas Morus studentengenootschap, Student Aid, Millieuraad, Leuvense Wetenschapswinkel, University Action en Anti-Imperialistische Bond. Dat is duidelijk meer dan de vier nieuwe verenigingen van vorig jaar. Negen erkende verenigingen dienden opnieuw een aanvraag in, terwijl een vroeger al erkende vereniging (Roze Drempeel) geen aanvraag had ingediend.

Om erkend te worden dienen de verenigingen te voldoen aan een aantal voornamelijk formele criteria. Die zijn door de jaren heen opgesteld om zoveel mogelijk een proliferatie van neppureningen en mantelorganisaties tegen te gaan. Belangrijkste criteria zijn dat de vereniging hoofdzakelijk uit studenten moet bestaan, een adres moet hebben en het jaar voor de erkenning minstens één publieke activiteit moet georganiseerd

hebben. Twee inhoudelijke criteria worden daaraan toegevoegd: de vereniging mag geen offensief geweld plegen of propaganda en moet zich aan de wet op racisme en de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens houden.

De erkenningen verliepen vrij vlotjes, behalve voor een aantal dossiers. Zo werd Student-Aid erkend, ondanks een poging van Stijn Calle van het KVHV om de discussie wat te ondermijnen met de toch wel weinig inzicht getuigende vraag: "Student-Aid, bestaat dat uit studenten". In ieder geval konden de meeste verenigingen zonder problemen erkend worden.

Toen het KVHV zelf aan de beurt kwam, werd al gauw een bezwaar aangevoerd door iemand van Studenten Tegen Racisme die argumenteerde dat het KVHV zich bezondigd had aan het "volkladden van de gevel van 's Meiersstraat". Onlangs werd inderdaad op een avond de gevel van het huis van de studentenbeweging met affiches van het KVHV volgeplakt, waardoor toch wel aanzienlijk wat schade is aangebracht. Deze gevel is immers een beschermd monument. Het KVHV ontkende dit gedaan te hebben en verwees naar het feit dat die affiches ooit verkocht waren geweest en dat gelijk wie dus de dader kon zijn. Het is wel de vraag welke andere vereniging er baat bij zou hebben affiches van het KVHV op te hangen. In ieder geval is er een proces

verbaal aangetekend en is het onderzoek in behandeling.

Wat er ook van zij, het KVHV werd door FKK erkend maar Politika zou later op Kringraad beroep aantekenen tegen deze beslissing, onder andere wegens het expliciet seksisme in de Editoriaal van het KVHV-ledenblad 'Ons Leven' van december en januari. Tom Priem, hoofdredacteur en zelf schrijver van het Editoriaal, argumenteerde op de laatste Algemene Vergadering van Kringraad dat het hier ging om een persoonlijke mening en niet om die van het KVHV.

Het VRG zou bovendien argumenteren dat zich bezondigen aan seksisme geen criterium is om de erkenning niet te laten doorgaan. Daarop werden een aantal juridische argumenten aangehaald die volkomen voorbijgaan aan de geest van de criteria, die men kan beschouwen als surplus op de bestaande wetgeving en niet als juridische gegevens. Het advies werd na de discussie terug naar de kringen gestuurd.

Zowel bij Pino als bij het AFF werd door het LVSV gereageerd op het feit dat beide verenigingen geweld zouden gebruikt hebben. Daarvoor voerden zij een pamflet aan als bewijsmateriaal. Uiteindelijk werden na de discussie Pino en AFF erkend. De erkenning van het AFF werd nog even bemoeilijkt door het feit dat men zich afvroeg of hun blokkade van een LVSV-debat nu offensief geweld was of niet.

Ook bij het MLB werden door het KVHV vragen gesteld over hun geweldloos karakter. Naast het traditionele argument dat de PVDA, moederpartij van het MLB, zich aan de kant van het Chinese legeringrijpen op Tien an men had geschaard, werd er door Stijn Calle van het KVHV nog even opgeworpen dat Marx zelf in zijn geschriften oproept tot een klassenstrijd, wat het offensief geweld zou aantonen van het MLB. Dit werd evenwel niet echt serieus genomen door de

Ze zijn zo lief, meneer

(foto Steven Van Garste)

meerderheid van de aanwezigen en de vereniging werd erkend.

Vier verenigingen werden afgekeurd, het VVSE omdat ze in hun dossier niet expliciet tegen geweld hadden gepleit en de Navokring omdat ze hun inkomsten niet hadden

vermeld in hun dossier (zie kader), University Action en de Anti-Imperialistische Bond werden niet goed gekeurd wegens hun onvolledig dossier. Behalve voor het KVHV werd het advies van FKK door Kringraad helemaal gevolgd. Steven Van Garste

De leugens van het NSV

De Nationalistische Studentenvereniging heeft deze week actie gevoerd tegen de werking van de Financiële Controle Commissie. Ze brachten daartoe een pamflet uit en stopten die in de Veto's. Om hun actie kracht bij te zetten hielden ze met een veertigtal personen donderdag tussen 14.00 u en 15.00 u de lokalen van wat ze zelf "het Rode Paleis" noemen (de gebouwen van Loko) bezet, samen met NSV'ers van andere afdelingen.

Het bewuste pamflet geeft een verslag van de laatste vergadering van de Financiële Controle Commissie (FKK) en daarin staan een aantal flagrante leugens. Dat is in feite merkwaardig aangezien één van de aanwezigen Axel Van Dam (Navo-kring) zelf een NSV'er is (zie foto). Hij had zijn vrienden op zijn minst beter kunnen informeren.

We konfronteerden 7 uitspraken in het pamflet met de feiten.

1 "Eén der criteria stelt, dat de aanvraag indienende vereniging geen geweld mag propaganderen (iets waar NSV trouwens voor 100% mee akkoord gaat)" (onze kursivering). Woorden zijn woorden, maar feiten zijn feiten. Vorige maand nog werd duidelijk dat het NSV Leuven niet vies is van geweld toen een aantal NSV'ers in de fakbar van Letteren en Wijsbegeerte een rel uitlokte. Expresses Wim Van Dijk gaf toen een van de fakgangers een schop en sloeg een van de ruiten van de tussendeur in. Het NSV staat bovendien al jaren bekend voor hun gewelddadige acties.

2 "Voorstanders van een defensief Navo-ingrijpen in ex-Joegoslavië werden op de laatste erkenningsvergadering als agitatoren bestempeld, terwijl de Tien an Men-opstand niet als geweld werd aanzien." Niemand op de vergadering heeft gezegd dat de voorzitter van de Vereniging voor Vrijheid en Samenwerking in Europa (VVSE) een agitator zou zijn. Aanvankelijk zou die vereniging zelfs erkend worden! Het is pas toen er op gewezen werd dat de vereniging formeel niet in orde was, dat ze bij een herstemming door FKK niet erkend werd. De VVSE had in haar dossier het criterium 7 "De vereniging heeft in het voorbije burgerlijke jaar geen offensief geweld gebruikt, gepropagandeerd of anderen ertoe aangezet." straal genegeerd. Na de uitleg over criterium 6, sprong ze in haar dossier zonder reden naar criterium 8.

3 "Het eerste was een argument om de Navo-kring niet te erkennen, het tweede één om de Marxistisch-Leninistische Beweging (MLB) wél te erkennen". Net zoals de VVSE werd haar zustervereniging de Navo-kring

afgekeurd op louter formele basis. Die vereniging was 'vergeten' om in haar exploitatie de inkomsten te vermelden, een niet onbelangrijk cijfer, aangezien de FKK in feite alleen verlieslatende activiteiten subsidieert. Het MLB daarentegen was formeel wel in orde.

4 "Gewelddadige onderdrukking van het recht op vrije meningsuiting heet zoets". Het NSV werkt met twee maten en gewichten: tegenbetoegen is blijkbare alleen voorbehouden voor hen zelf. Veto's wegnemen uit de geleidelijke is bovendien in tegenpraak met hun eigen eisen van het recht op vrije meningsuiting, waar het NSV, met het Vlaams Blok, zich altijd zo graag op beroepen om hun racistische ideeëngoed te verspreiden. Dat is gewoon diefstal.

5 "Ook met andere criteria wordt de vloer aangeveegd. (...) zo draait de werking van bepaalde verenigingen niet in hoofdzaak op studenten. Het zijn vooral de verenigingen met politieke bindingen die zich daar schuldig aan maken (bvb. MLB)". Zoals reeds gesteld was het MLB formeel helemaal met haar dossier in orde; waarom alleen MLB vermeld wordt bij de politieke partijen en niet al de andere (LVSV, CDS, Vuojo, Agalev-jongeren), daar heeft de lezer het raden naar.

6 "...maar natuurlijk enkel als het gaat om 'bevriende' (lees: linkse tot extreem linkse) verenigingen." Bevriend met wie? Links tot extreem links? Onder de erkende verenigingen bevinden zich LVSV (VLD-jongeren), CDS (CVP-jongeren), KVHV, Thomas Morus-studentengenootschap (een conservatief-katolieke vereniging) maar ook Studenten Tegen Racisme, 11.11.11, Millieuraad, Agalev-jongeren, Stichting Derde Wereld.

7 "Dat dit mogelijk is, bewijst het NSV nu al 13 jaar". Dat het NSV geen subsidies nodig heeft moeten ze zelf maar uitmaken. Maar dat is nog geen reden om subsidies te ontzeggen aan verenigingen die niet zelfbedruipend kunnen zijn. (svg)

Theater

Stadsschouwburg Leuven

wo. 24 febr. 20 u.
'Gebroed 'Och Mengs'
regie: Stany Crets

Wat eerst leek als een hitsige jeuk was achteraf vulgaire schurft. (Paul Arias - BRT 1 Radio) • De acteurs beheersen de rol voortreffelijk, en de komische platiïdes werken! (Fred Six - De Standaard) • "Och Mengs" is vrijwel doorlopend schrijnend-komisch maar in flarden ook gevoelig en ontroerend. (Wim van Gansbeke - De Morgen)

di. 2 maart 20 u.
W.A.C.K.O.

Manu Kersting & Chiel Van Berkel

Passie, emotie en hard gelach (Karel Michels - De Morgen) • Een programma met de vaart van een SST dat u geen moment rust gunst! (Bo Mandeville - Nieuwe Gazet) • Door een mooie afwisseling van diverse soorten gags en stunts maken zij er een heerlijk feest van. (Eddy Vaes - Het Laatste Nieuws) • W.A.C.K.O. is denderend en onbekommerd visueel amusant, geserveerd met aanstekelijk spelplezier! (Edward Van Heer - Knack)

do. 4 maart 20 u.
De Tijd 'Groot en Klein' van Botho Strauss
regie: Johan Van Assche

"Groot en klein" is een voorstelling die maar net de absolute top niet haalt! (Wim van Gansbeke - De Morgen) • De lach en de briljante acteursprestaties doen deze voorstelling graag uitzitten. (Ingrid Van der Veken - Het Laatste Nieuws) • Het zijn schitterende acteurs en het is heel amusant hen bezig te zien. (Fred Six - De Standaard)

11, 12, 13 en 15 maart 20 u.
Blauwe Maandag Cie 'All for love'

regie: Luk Perceval, met o.a. Els Dottermans, Jan Decler, Gilda De Bal, Peter Van den Begin, Victor Löw, Michel Van Douselaere ...

ma. 29 maart 20 u.
Theater Stap 'MAW'

Uit vorige producties: Stap schittert in Griekse tragedie. (Paul Gebruers - Het Nieuwsblad n.a.v. Antigone) • Tango is een grappige productie met veel muzikale inbreng. (Het Nieuwsblad n.a.v. Tango)

wo. 31 maart 20 u.
Theater Teater 'Celibaat'

naar Gerard Walschap, bewerking: Tom Lanoye, regie: Jappe Claes en Pol Dehert

reservatie: 016/222.113

inlichtingen en tourneeplanning: Thassos 03/235.04.90

De rapporten van Deraeck

"Een racist is iemand die angst heeft voor de toekomst en zich vergist van woede." Met dat citaat van Anouit geeft Guido Deraeck in zijn nieuw boek 'Inkleuren: perspectieven voor interkulturele communicatie' aan dat wij hoe dan ook in een multiculturele samenleving wonen. En dat we beter leren leven met verschillen.

Guido Deraeck, doktor in de sociale wetenschappen en in de criminologie, doceert aan de Sociale Hogeschool in Heverlee, aan de Universiteit van Tilburg en aan het Centrum voor Gezinswetenschappen te Brussel. Daarnaast engageert hij zich ook in migranten- en vluchtelingenwerk. Het is dan ook niet toevallig dat 'Inkleuren' zich in de eerste plaats richt op personen die werkzaam zijn in de socio-kulturele sektor.

Deraeck pleit ervoor gebruik te maken van de term 'interkultureel' in plaats van 'multicultureel'. Zo worden kulturen minder naast elkaar geplaatst, en heeft men meer oog voor relaties tussen individuen en kulturen. Het lijkt er inderdaad op dat kulturen die zich afschermen van andere alleen maar kunnen verarmen.

'Inkleuren' is ondermeer opgedragen aan Paula D'Hondt en Wivina

Demeester (én hun Nederlandse ambtsogenoten). Dat staat letterlijk in het voorwoord, maar blijkt bovendien doorheen het hele boek te zinderen. Naast een schets van de migratiegeschiedenis formuleert Deraeck een aantal aanbevelingen die haast woordelijk overeenkomen met de beroemde *nooit gelezen* rapporten van het Koninklijk Commissariaat voor Migrantenbeleid, gepubliceerd in november '89.

Fabel

Zo hanteert de auteur 'integratie/inpassing' als kernwoorden. Deze dubbelterm wordt dan gezien als gulden middenweg tussen enerzijds assimilatie (volledige aanpassing aan de dominante cultuur) en anderzijds segregatie (gescheiden ontwikkeling van

kulturen). Precies dezelfde redenering volgt D'Hondt in haar publicaties vanaf drie jaar geleden. Toch verwijst Deraeck pas bij de praktische uitwerking van dit concept naar het Koninklijk Commissariaat.

Bij de uitwerking van aanbevelingen worden vooral volgende probleemgebieden aangekaart: huisvesting, werk, gezondheid, zelforganisaties en interkulturele werking in de socio-kulturele sektor. Inspiratie hiervoor vond Deraeck niet alleen bij D'Hondt, maar ook bij een aantal andere Belgische en Nederlandse organisaties. Vooral het rapport 'Kultureel beleid voor migranten' van de Hoge Raad voor Volksontwikkeling ('92) komt aan bod.

Het is dan ook opvallend dat Deraeck er haast trots op is wanneer hij (sporadisch) afstand neemt van de ideeën van het Koninklijk Commissariaat voor Migrantenbeleid. Zo schrijft hij dat het 'noodzakelijk is het debat omtrent het gemeentelijk stremrecht weer te openen, zelfs in tegenstelling tot de voorstellen van het Migrantencommissariaat, dat hiervan geen punt maakt' (onze kursivering). Elders in het boek pleit hij expliciet vóór stremrecht op gemeentelijk vlak.

Opmerkelijk is dat Deraeck in dergelijke gevallen duidelijk, en soms weer haast letterlijk, de standpunten van de kristelijke werknemersbeweging (ACW) volgt. Deze worden bijvoorbeeld geëkspliteerd in de ACW-beleidsoriëntaties 'Naar een visie op migrantenbeleid', uit '89.

Gelukkig komen in 'Inkleuren' ook andere dan Vlaamse kristendemocratische visies aan bod. Zo vermeldt Deraeck verscheidene malen het Centre for Contemporary Cultural Studies (CCCS) van de universiteit van Birmingham. Het CCCS voert al jaren studies uit op het gebied van jeugd-(sub)kulturen, migranten(sub)kulturen en beeldvorming daarover. De onderzoekers van het Centrum gaan uit van de idee dat het een fabel is dat onze samenleving berust op een zogenaamde waardenconsensus. Zij pleiten er dan ook voor subkulturen niet te behandelen als afwijkende probleemgevallen.

Zwaar

Toch blijken deze passages slechts te wijzen op wat gefiltreert met het CCCS. Wanneer Deraeck verderop zijn (door de criminologie geïnspireerde) visie op migrantenjongeren geeft, grijpt hij terug naar een begrippenkader dat aan het CCCS de haren ten berge zou doen rijzen. Zo zegt de auteur dat 'de tweede en derde generaties, globaal gesteld, sociaal-ekonomisch ontworpen zijn, en terecht komen in een anonieme situatie'. Bovendien gaat Deraeck ervan uit dat 'de normatieve regulering in de groep doorgaans niet of slecht werkt' en dat 'misdaad dan steeds geldt als gevolg van onvoldoende socialisatie, gevoel van uitsluiting of aanpassingsmoeilijkheden aan de dominante samenleving'. Het hele boek is gekonstrueerd rond de mening dat migranten hier leven in anomie en in "een vakuum tussen twee kulturen".

Deze visie botst frontaal met het nochtans uitgebreid aangehaalde werk van Stuart Hall, hoofd van het CCCS, en zelf Jamaicaan van afkomst. In zijn boek 'Policing the crisis' analyseert Hall haarscherp de wijze waarop 'de migrantenproblematiek' gekreëerd wordt, en dan vooral via de politiek-aanpak van de 'straathoekcultuur' van de Caraïbische migranten in London. Ook Deraeck zelf zegt dat "van alle overtredingen en misdrijven er maar een deel doordringen tot strafrechtelijke mechanismen".

Hij pleit voor een structureel-preventieve aanpak van de criminaliteit. Maar, aldus de auteur, "migrantenjongeren die thans een delinkwente carrière hebben ingezet, vragen een directe benadering". Naast alterna-

ziek en vertelling verhouden zich dan ook in mooie harmonie.

In de vertelling wordt het boek van Martens vrij nauwkeurig gevolgd. Men tracht dat ook niet onder stoelen of banken te steken. In de eerste scène leest Uitterlinden een passage voor uit het boek. Daarna legt ze haar exemplaar neer aan de rand van de speelruimte waar het heel de tijd blijft liggen. Wel worden sommige perijoden sterker ingekort dan andere: zo wordt de hele tijdsperiode in het maquis meer aangepast en ingekort dan haar eerste levensjaren. De optie van Celis is hier gerechtvaardigd: zo kan hij het grootste deel van de personages waarmee de lezer in het boek gekonfronteerd wordt achterwege laten.

Ook de politieke — kommunistische — theorieën van Mulele worden in het stuk vrij kort uiteengezet. Dit betekent misschien wel een beetje de aard van Mulele's revolutie maar staat toe de aandacht te vestigen op Abo's persoonlijke beleving van het gebeuren. Zij evolueert van een vanzelfsprekende aanvaarding van wat de blanken haar bijbrengen tot het in vraag stellen van deze ideeën — het kristendom, de zwarte onderdanigheid — en de ontdekking van de eigen identiteit.

Mulele zelf en de Afrikaanse traditie worden gelukkig ook niet onvoorwaardelijk verheerlijkt. Zo roept de onfortuinlijke situatie van de vrouw bij Abo heel wat vragen op: "het is ongelukkig om als vrouw geboren te worden". 'Abo, een vrouw in Kongo' is een verademing. Een harmonisch samengaan van verschillende kulturen en toneeltradities, van vertelling en muziek.

Karen De Footer De Internationale Nieuwe Scène brengt 'Abo, een vrouw in Kongo' op maandag 1 maart om 20.00 u in de Minnepoort.

tieve straffen lijkt Deraeck echter gewonnen voor het voorstel van Minister van Justitie Wathelet (PSC) om snelrecht in te voeren voor 'stadsboeven'. Hoewel de auteur niet expliciet vooróór pleit, neemt hij toch de argumenten van Wathelet over, en besluit hij met de retorische vraag: "Hoeveel kleine delikten blijven niet zonder enig gevolg voor de dader en zonder enige schadeloosstelling voor het slachtoffer?" Tja, hoeveel zware delikten blijven niet zonder enig gevolg enzovoort... Migranten zijn in elk geval niet oververtegenwoordigd in witteboord-kriminaliteit, maar die wordt in België dan ook niet serieus genomen.

Zijsprongetje

Een vijftigtal bladzijden van 'Inkleuren' wordt gewijd aan interkultureel jongerenwerk, dat gezien wordt als hefboom voor een multiculturele samenleving. Daarbij gaat relatief veel aandacht naar de beschrijving van een Nederlands project in die zin. Terecht wijst Deraeck op het feit dat cultuur hoe langer hoe meer een keuzeproces wordt, dat sowieso tot onzekere resultaten leidt: een bricolage-kultuurmaraschappij.

Wanneer de achterclap van 'Inkleuren' vooral mensen uit de socio-kulturele sektors als doelgroep vermeldt, had Deraeck misschien meer aandacht aan de specificiteit van dat jongerenwerk moeten schenken. Ten koste daarvan vindt men nu algemene (overgenomen) aanbevelingen en twijfelachtige theoretische zijsprongetjes.

Het grootste deel van 'Inkleuren' zegt daarom weinig nieuws. Hiermee is natuurlijk niet gezegd dat Deraeck alles gepikt heeft van D'Hondt en haar kollega's. Op zich is het uiteraard zeer waardevol dat een auteur gebruik maakt van bestaande studies. Al te vaak wordt (ook in de migrantenproblematiek) naast elkaar gewerkt. Wanneer echter zowel inhoudelijk als vormelijk (bv. volgorde) kwasi identieke gedachtenlijnen gehanteerd worden als in de aangehaalde werken, brengt dit weinig zoden aan de dijk, en wordt 'Inkleuren' een vrij overbodig werk.

Stef Jansen

Zijn die verschillen echt zo groot?

(foto Karel De Weerd)

De Internationale Nieuwe Scène in de Minnepoort

Op het ritme van Afrika

In de lijn van de nieuwe discussie rond ontwikkelings samenwerking — waarbij bewustwording eerder dan geldinzameling centraal staat — haalt Vredeseilanden de Internationale Nieuwe Scène naar Leuven, met 'Abo, een vrouw in Kongo'. Deze vertelling dompelt de luisteraar onder in een belangrijk stuk van de Zairese geschiedenis en cultuur, gezien vanuit het oogpunt van een vrouw.

De Zairese vrijheidsstrijd is momenteel erg actueel. Het volk tracht zich te ontdoen van Mobutu's juk en schaarft zich nu klaarblijkelijk volledig achter de oppositie in de persoon van Etienne Tshisekedi. De 'Chef' wendt echter al zijn middelen aan — dreigementen, aanslagen en andere listige truks — om zijn positie te beschermen. Deze situatie is zeker niet nieuw maar krijgt nu pas de media-aandacht die ze verdient. De recente gewelduitbarstingen die ook de veiligheid van de aanwezige Belgen in gevaar brachten zijn hier zeker niet vreemd aan.

Oppositie tegen Mobutu is er echter al sinds zijn bedenkelijke machtsvername. Door een belangrijk deel van het Zairese volk werd hij beschouwd als de vriend van het Westen, van de kolonisator waarvan men zich juist wilde bevrijden. Mobutu kreeg inderdaad ook van zijn eerste politieke stappen steun van het Westen, uit angst voor een versterking van de kommunistische invloeden. Vele verzetstrijders waren namelijk geïnspireerd door de kommunistische doctrine. Zo ook Pierre Mulele. Hij had zelf China bezocht om daar het Maoïstische re-

gime te bestuderen en droomde luidop van een gelijksoortige Zairese revolutie van het volk.

Abo, een vrouw in Kongo, gebaseerd op het gelijknamige boek van Ludo Martens, vertelt de geschiedenis van de Zairese onvoeringsstrijd vanuit het standpunt van Abo, de vrouw van Mulele. Het is dan ook geen abstracte geschiedenis die zich ver boven onze hoofden lijkt af te spelen, maar een verhaal waarin Abo's eigen bewustwording als vrouw gelijkt loopt met die van de Zairese plattelandsbevolking.

De geschiedenis zoals uiteengezet in het boek omvat een complexe materie: het verhaal begint bij Abo's geboorte en eindigt bij Mulele's dood, het speelt zich af in verschillende dorpen en kampen en vermeldt honderden namen waarvan een groot deel ook werkelijk een belangrijke rol spelen — het begrip 'familie' omvat in de Afrikaanse traditie namelijk ook zeer verre aanverwanten.

Regisseur Dirk Celis heeft dan ook wijselijk geopteerd het verhaal om te vormen tot een monoloog, verteld door een (blanke) vrouw, de actrice Hilde

Uitterlinden. De oude vorm van de 'vertelling' past ook uitstekend bij de Afrikaanse cultuur die in het verhaal toch centraal staat. Het verhaal, van mond tot mond overgebracht, was eeuwenlang het enige communicatiemiddel om de traditie en het leven van de voorouders over te dragen op de jongeren. Abo getuigt zelf van de verhalen die s' avonds rond het vuur verteld werden en haar angstig tegen de moederschoot deden aankruipen.

Identiteit

Eveneens fundamenteel in het Afrikaanse leven is de muziek die spontaan wordt vertolkt onder andere bij ontmoetingen, feesten en rouwperiodes. Zo werd in het verzet een ontmoeting tussen Mulele en één van de traditionele Chefs altijd geopend met gezongen verwelkomingen. Ook ontstonden bepaalde liederen en dansen tijdens en naar aanleiding van de verzetstrijd.

Multi-instrumentalist Chris Joris stelde de muziek samen en vertolkt hem met Rifi Kythonka op originele Afrikaanse instrumenten zoals de Senegalese djembe en de likembes of lingafonen, kleine duimharpjes die met metalen staafjes op een klankkast bevestigd zijn. De Rwandese zangeres Cecile Kayirebwa zorgt samen met Kythonka voor de vokale ondersteuning. De muziek is enerzijds een welkome adempauze die tijd inlast om de woorden van de verteller te laten bezinken, maar anderzijds ook een onontbeerlijke aanvulling. Mu-

Programma Lisst

Ma 22/2 om 22.00u: openingsshow Lisst in het Gymnasium Sportkot • Di 23/2 tussen 10.00 u-20.00 u: voorrondes tornooi in het Sportkot • Di 23/2 om 20.30 u: 'Vlaamse avond' (volksdans en volkspelen) in Alma 3 • Wo 24/2 tussen 10.00 u-20.00 u: voorrondes tornooi in het Sportkot • 24/2 om 21.00u Lisst-kroegentocht vertrek aan het RC • Do 25/2 tussen 10.00 u-17.30 u: eindronde tornooi in Sportkot • 17.30 u-20.00 u: finales • 22.00 u Lisst-TD in de Thier

Uw concurrent in de ogen gekeken?

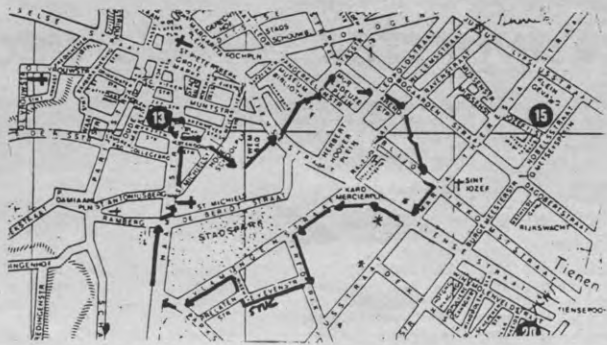
Reserveer vandaag nog een plaats voor uw advertentie

016/22.04.66

HET VADEMEKUM
VOOR STUDENTEN KU LEUVEN

Veto, Jaargang 19 nr. 21 dd. 22 februari 5

't Is weer van dattem bij Kultuurraad. Heel de dag feest op 25 februari want weer een hele hoop kultuur wordt in plastische vorm en op meest originele wijze het Leuvense levensruim ingeschoten. Het vijfde Avee-project gaat onder de noemer Ithaka donderdag het stadsbeeld er wat interessanter op maken door de ontdekkingstocht van Odysseus kunstgewijs na te spelen. Met schildersezal en alpinopet op respectievelijk rug en hoofd deed Veto u de tocht voor.

Ithaka: wat erachter zit Griekse helden zijn weer in

Kultuurraad doopte haar nieuwe Avee-project 'Ithaka'. De bedoeling is de studenten een 'kulturele zwerftocht door Leuven' aan te bieden, en hen zo in contact te brengen met hedendaagse kunst in al haar facetten. Of ze erin slagen de studenten hiervoor te doen warmlopen, is een vraag die op donderdag 25 februari pas zal beantwoord worden.

De naam 'Ithaka', die verwijst naar de zwerftocht van de Griekse held Odysseus, drukt veel minder een vastomlijnd thema uit dan de Avee-projecten van de vorige jaren, zoals 'Leuven Vol Muziek' en 'Leuven Wellicht'. In plaats daarvan wil het project het verschijnsel kunst zelf centraal stellen. In die zin zijn de ideeën achter het project enigszins vergelijkbaar met die van Jan Hoet, die bij de voorbije Documenta ook weigerde een vastomlijnd selectiekriterium te hanteren en een breder debat belangrijker achtte.

Door zichzelf niet te beperken tot een vast thema hebben de organisatoren van het project zichzelf in zekere zin vrij spel gegeven bij het imponeren van verschillende kunstvormen in hun visie. Zo zullen er installaties zijn, evenals 'gewone' schilderijen, 'art performances' en dans. Langs de andere kant hebben ze het zich echter ook moeilijk gemaakt.

Het is immers niet zo simpel een relevant beeld te geven van wat er heden ten dage op kunstgebied allemaal bestaat. Toch hebben de organisatoren geprobeerd een min of meer

representatief pakket van beeldende kunst aan te bieden.

Zo willen ze via Ithaka aan de toeschouwer, de student, "een staalkaart geven van hedendaagse Belgische kunst in al haar vormen". De kunstenaars werden dan ook, in samenwerking met de Sint-Lukasstichting, geselecteerd met dat doel in het achterhoofd.

Juist in het mobiliseren en sensibiliseren van de studenten ziet het

Ithaka-team zijn voornaamste opdracht. Het hele project is vertrokken van de vooronderstelling dat er bij veel studenten een sterk vooroordeel bestaat tegenover hedendaagse kunst, een gevoel van 'dat kan ik zelf ook, en beter'. Met het Ithaka-project wil Kultuurraad de studenten een impuls geven om actief over kunst na te denken. Hiervoor werden enkele opmerkelijke methodes uitgewerkt.

Bij elk tentoongesteld werk komt een logboek, waarin de toeschouwers hun bedenkingen met betrekking tot dat werk kunnen uiten. Ook in de catalogus wordt dat systeem gebruikt. Naast de gewone informatie over de kunstenaars en foto's van hun werk, wordt er telkens een maat over de kunstenaar afgedrukt en een lege kader waarin dan een persoonlijke reactie kan genoteerd worden. De citaten zijn bedoeld om studenten die totaal niet vertrouwd zijn met hedendaagse kunst een zeker houvast te geven, in de vorm van een mening waarmee ze het eens of oneens kunnen zijn. Tenslotte wordt er in het Stuc een openbaar debat georganiseerd, waar reacties uit de logboeken en eventuele vragen uit het publiek zullen bediscussieerd worden.

Om dit alles te bereiken, probeert Ithaka zich als een project van, voor en door studenten te profileren. In de week die aan het project voorafgaat worden reeds workshops voor studenten georganiseerd, begeleid door deelnemende kunstenaars. De resultaten van die workshops zullen op de dag van het project zelf aan het publiek voorgesteld worden. Ook het Student & Kunst-project, dat de dag voor Ithaka afloopt, wordt in het Ithaka-project ingeschakeld. Sommige kringen zullen eveneens deelnemen en een 'kollektief kunstwerk' ontwerpen. Tenslotte wordt er ruimte gemaakt voor individuele creaties van studenten die hun allerindividueelste expressies van allerindividueelste emoties

aan een wat ruimer publiek willen kenbaar maken.

Op deze manier probeert Ithaka een soort forum te vormen, waar kunstenaars, kunst en studenten met elkaar in dialoog kunnen treden. Een nadeel van deze aanpak is wel dat er op zeer verscheiden nivo's gewerkt zal worden, en dat het gevaar voor versnippering en het creëren van een onoverzichtelijk allegaartje niet denkbeeldig is. Om de overzichtelijkheid te bevorderen, zijn de erkende kunstenaars gekoncentreerd rond bepaalde punten op de zwerftocht, terwijl de kunstwerken van de studenten meer verspreid zullen worden.

Ook de praktische uitwerking van het project is erg studentgericht. Net als bij 'Leuven Wellicht' opteert men ervoor de kunst ook letterlijk tot bij de student te brengen, en dit door deze te plaatsen op een parkeerterrein doorheen Leuven gekoncentreerd rond de universitaire gebouwen. Zo komt het parkeerterrein onder meer voorbij de Universiteitshallen, de gebouwen van de rechtsfakulteit, langs L&W en het Psychologisch Instituut. Ook de catalogus, die centraal staat in het opzet studenten te begeleiden, werd om die reden goedkoop gehouden. Het hele project wordt tenslotte afgesloten met een fuif, met daarvoor optreden van de Ragga Muffin's Sound System in het Stuc.

Met dit project wil Kultuurraad hun visie op de democratisering van de

kunst naar buiten brengen. De opzet van het project is er op gericht de drempels die mensen vaak ondervinden bij de kennismaking met kunst weg te werken, of toch in elk geval te verlagen. Een gratis evenement als Ithaka zal in elk geval sneller uitnodigen om een eerste stap in de hedendaagse kunstbeleving te zetten dan een of andere dure en exclusieve tentoonstelling.

Bovendien worden studenten ook gemobiliseerd, door deelname aan de workshops, door zelf een kunstwerk te maken, of door te helpen bij de praktische organisatie. Door zich te engageren zal de kloof tussen hedendaagse kunst en toeschouwer gemakkelijker overbrugd worden, al blijft hierbij de vraag of de mensen die zich engageren niet juist diegenen zijn waarbij er van zo'n kloof geen sprake meer is. De meer passieve toeschouwer wordt nochtans niet aan zijn lot overgelaten. Onder meer de catalogus en het logboek moeten juist die toeschouwer aanzetten tot het kijken naar kunst.

De grote vereiste voor een toch wel prestigieuze project als Ithaka, en eigenlijk de voornaamste bestaansreden ervan, is het grote studentenpubliek bereiken en mobiliseren. Of dat lukt, en of de studenten gesignaliseerd kunnen worden, is niet afgeheten door de door Ithaka voorgeschatelde kunst, zal donderdagavond moeten blijken.

Tom Dams

Overzicht van kunstenaars en lokaties

Kunstenaars in labyrint

Het Ithaka-parkeers wil een confrontatie uitlokken tussen het kunstwerk of kunstgebeuren enerzijds en de kijker anderzijds. Het lijstje van de kunstenaars die elke zwerper op zijn route zal ontmoeten, bevat bekende en genomineerde maar ook jonge beginnende kunstenaars. Enkele kunstenaars realiseren speciaal voor Ithaka een nieuw kunstwerk of installatie, anderen tonen één of meerdere van hun bestaande werken. Terwijl de meesten plastisch kunstenaar zijn, presenteren ook drie videokunstenaars recent werk.

Walter Daems, Lut Lenoir, Anne Heyman en Dieter Machiels zijn de kunstenaars die een nieuw werk brengen. Daems brengt in de Oude Kapel een groot assemblage-kunstwerk met ready-made materialen (aarde, appels en 'lampaderekes'): 'Er is toch aarde genoeg.' Lenoir bewerkt de driehonderd houten banken van de Arenberggaula in een installatie met essentiële materialen, papier en olie. Ze noemt haar werk 'De twijfel van het weten'. Anne Heyman, één van de jonge kunstenaars, voelt zich aange trokken tot de nostalgie van het verval, van dat wat eens centrum van denken was. In de oude laboratoriumruimte van Arenberg bouwt ze een eigenzinnig rariiteitenkabinet — natuurlijke, felgekleurde mutanten in potten op sterk water.

Skulptuur

Machiels, jong 'videast', projecteert in de Aula Maria Theresia de pas gemonteerde video 'Mind the Mind', een opgezette studie over ganzelever en het verhaal van een onzelvever

man die bang is voor water. Meer weet niemand.

Ithaka toont echter niet alleen nieuwe creaties. Het merendeel van de uitgenodigde kunstenaars komt met een reeds bestaand werk naar Ithaka. Jean De Coster toont in het Zoölogisch Instituut zijn 'Nature Morte in spiegelbeeld', waar het afgebeelde voorwerp, zoals Duchamps het voor het eerst deed, door zichzelf wordt voorgesteld. Decoster zoekt in zijn werk naar sporen van de oorspronkelijke mens, naar de relatie natuur-kultuur in eigen beleven.

Philippe Van Isacker, een ander prominent vertegenwoordiger van het kunstgebeuren in Vlaanderen, komt in de Stuczaal met sober skulptuur: 'Nomadische Tafel'. In hout en metaal tekenen rechtthoekige tafels zich in de ruimte af. De skulpturen van Jean-Marc Navez zoeken een zelfde vormstrengheid. Zijn metalen skulptuur 'Les lieux-dix de l'exposition' komt in de Zuilenzaal van Arenberg. Het tast de grenzen tussen de ruimte van de tentoonstelling en de functionele ruimte af.

vervolg op pag. 7

Ithaka's Praktische Zijde

Om zo een Ithaka-manifestatie heelheids mee te maken is het in het achterhoofd hebben van de volgende gegevens behoorlijk onontbeerlijk. Het hele parkeers, dat begint aan het Stuc, wordt voor het publiek geopend om 17 uur en dat blijft het tot 22 uur. Wie waar zit, wordt u duidelijk gemaakt door middel van een plan, bakstenen en nog allerhande vreemde dingen. Vanaf 21 uur vindt in het Stuc-kafee een debat plaats. Een optreden van de Ragga Muffin's Sound System om 23 uur leidt de

fuif in, in de Stuczaal. Het enige dat u moet doen is dus het Stuc te vinden alwaar hopelijk allercharmantste hostessen plannetjes zullen uitdelen om u daarna met een flinke bilgerichte trap richting parkeers te sturen. Daarna kan de metamorfose zich voltrekken. Iedereen zal denken dat hij of zij Regine Clauwaert heet en cursussen kunstfilosofie zullen hogere oplagen halen dan Jef Geeraertspulp. Kom later niet klagen dat we u niet gewaarschuwd hebben. (foto Rob Stevens) (jo)

"Kunst is geen oplossing", wat dan wel?

Eén van de vijftien kunstenaars die in de kijker staan tijdens het Ithaka-project is Jean Decoster, een artiest die om een krasse uitspraak niet verlegen zit. In de hal van het Zoologisch Instituut in de Naamsestraat krijgt de toeschouwer 'Nature morte in spiegelbeeld' te zien.

Tot in 1978 werkte Decoster met zeer minimale gegevens: een drager — het doek —, papier en verf. Sltlaan komt hij, zo zegt hij zelf, tot het besef dat dit een steriele bedoening werd en dat hij als stadsmens een heleboel dingen uit het oog verloren was. In de natuur vindt hij dan zijn nieuw werkmateriaal. Zo verwerkt hij de laatste jaren heel wat natuurelementen in zijn werk (grassen, varens, bladeren of zaden) die hij dan op een eigenaardige manier weet te combineren.

Veto: Tijdens de week van het Ithaka-project verzorgt u ook één van de workshops die op het programma staan. Die is ook weer sterk natuurgebonden.

Decoster: «Gedurende twee namiddagen ga ik inderdaad met een tiental studenten werken rond 'papier scheppen': we maken papier van verschillende diktes, met waterkremenzomer. Een discussiemoment over de milieuwaaarde van papier zal zeker niet ontbreken. Papier is een enorm interessant materiaal omwille van de vezelstructuur die je kan manipuleren. Je kan ook helemaal van nul beginnen. Ik maak heel nieuwe producten door de papiervezels te mengen met distels, met paardehaar of met varens.»

Assimilatie

«Zo kom je als artiest ook in een scherp contrast te staan met de doorsnee kunstenaar van onze consumptiemaatschappij. Die trekt naar de winkel en koopt er zoveel meter doek en een aantal kilo's verf, terwijl ik bij de essentiële dingen begin.»

Veto: Ithaka heeft — in tegenstelling tot vorige Kultuurraadprojecten — geen welomschreven inhoudelijke lijn aan de kunstenaars meegegeven. In plaats daar-

van proberen zij meer aandacht te schenken aan de vrijheid van de interpretatie van hedendaagse kunst. Deze interpretatie ligt echter voor de toeschouwer niet altijd voor de hand, zodat men al te vaak naar pasklare en opgedrongen verklaringen achterhalen?

Decoster: «Kunst zonder inhoud is voor mij niets anders dan decoratie. In een kunstwerk verpak je steeds bepaalde concepten. Het tonen van die objecten houdt altijd een zekere pretentie in: kijken mensen, dit kan ik. Mijn werk vloeit ook voort uit de maatschappij die mij omringt en waarin kunst eigenlijk funktieloos is geworden. Ik kan mij hertegen dus niet echt afzetten, hoogstens kritiek leveren. Meer dan ooit bestaat kunst voor die mensen die er echt om vragen. Het eliteira kan men hierbij niet uitsluiten. Kijk maar naar de mislukking van de kunst van het socialistisch realisme. Neen, kunst voor het volk bestaat niet.»

Veto: Over welk soort elitairisme hebt u het eigenlijk? Wie zijn de ingewijden?

Decoster: «Ik bedoel daarmee dat je moeite moet doen om er in te komen. Sltlaan kom je er meer over te weten. Dat heeft te maken met de historische bagage die je bij jezelf ontwikkelt. Hedendaagse kunst kampt wel met enige problemen. Niemand weet bijvoorbeeld nog wie in 1745 minister van financiën was, maar iedereen kent de schilderijen van Ingres of Vermeer nog. Kunst is het enige wat de mens van zijn verleden overhoudt. Alleen is

het moeilijk om zich daar nu bewust van te zijn. Men grijpt altijd terug omdat het gemakkelijker is.»

«Het promoten van avant-garde houdt ook enkele risico's in omdat die de bestaande orde aanvalt. Gelukkig zijn er in België een aantal mensen die hun verantwoordelijkheid wel durven opnemen, zoals bijvoorbeeld Jan Hoet. Er bestaan vandaag ook de zogenaamde thinktanks die van op afstand het fenomeen hedendaagse kunst bestuderen en de recentste tendenzen op de voet volgen en analyseren. Ook mijn werk wordt door zo'n lui geobserveerd. Zo'n studie is erg belangrijk: kunst is voor mij de beste barometer van deze tijd.»

Onbevooroordeeld

«Het valt mij ook op dat in het kultuur aanbod voor studenten de beeldende kunsten schromelijk ondervertegenwoordigd zijn. Er zou naast toneel, film en dans ook hierrond een permanente programmatie moeten bestaan.»

«Als kunstenaar moet je ook konsekwent zijn. Ik geloof in een persoonlijke totaalkunst. De manier waarop je eet, waarop je je kleedt heeft te maken met de kunst die je voortbrengt, wars van iedere imagovorming. Je staat er mee op en je gaat er mee slapen. En dat is niet benauwend, intederend.»

Veto: Wat raadt u de studenten aan wanneer ze op 25 februari tijdens hun tocht bij uw werk aanbelanden?

Decoster: «Het doet er niet toe of ze er helemaal in slagen om de werken te assimileren. Ik vind het belangrijker dat ze er onbevooroordeeld naar kijken en dat het reactie bij hen loswekt. De discussie die daaruit voortvloeit helpt je op weg. Kunst is geen oplossing. Je moet geen pasklare ant-

Op de zevende dag schiepte god papier

woorden verwachten. Het is een voortdurende Invraagstelling. Zoals Joseph Beuys zegt: in ieder mens zit een kunstenaar; kunst is het leven.»

«Wat 'Nature morte in spiegelbeeld' betreft moet je weten dat het teruggaat naar mijn kindertijd waarin natuur alomtegenwoordig was. De visie die ik heb geprepareerd kijken ieder een andere richting uit. Ze hebben ook geen lichaam meer: ze zijn al

(foto Karel De Weerd)

in een fase van dematerialisatie. De precieze betekenis moet je zelf invullen. Elke taal heeft zijn beperkingen en zo ook de mijne. Het werk staat ook in contrast met de functionele en klinische sfeer van het instituut. Misschien kan de kunst de wetenschapsbeoefening die hier plaatsvindt enigszins aanvullen.»

Véronique Rubens

Labyrint

vervolg van pag. 6

Hilde Overbergh manipuleert vormen en kleuren om de wisselwerking tussen het natuurlijke en het mechanische uit te drukken. Zij toont in het Pauscollege drie van haar schilderijen en een tiental monotypes die samen met studenten in haar atelier tot stand zijn gebracht. Deze kunstenaars zien haar werk als het resultaat van een persoonlijke konfrontatie met de werkelijkheid en wil geen vooraf bepaalde betekenis opdringen.

Ascetisch

Marcel Rademakers hangt zijn panelen van licht en kleur in de vierkante hal voor Michotte. Jonas Wille

is performancekunstenaar. In Alma II realiseert hij zijn project 'Dessert / Desert' dat de toeschouwer een aantal vragen over kunst en werkelijkheid in het gezicht gooit. Vandewijer, genodigd op het KULTUurtje van woensdag 24 februari, laat zijn installatie ter bewondering staan in één van de gangen van Arenberg.

Ann Dieltjens tenslotte, eveneens een der jonge kunstenaars, plaatst een monumentaal werk. 'Uit de hand' bestaat uit drie delen die ineen haken. Elk deel bevat twee lepelvormen in polyester, verbonden door een ijzeren stang waarvan de bocht bij alle drie verschillend is.

Ook twee videokunstenaars, Gorik Lindemans en Jo Huybrechts, nemen deel door te vasten intervallen hun werken te projecteren. In de Kardi-naal Mercierzaal (HIW) wordt 'Die 'As' zijn niet die 'As' van Lindemans geprojecteerd, beelden die spreken en

bewegen zonder beweging of geluid. Lindemans voorziet ook nog een verrassingsakt in de seminaarielo-kaaltes van Psychologie. Huybrechts brengt in de gekleurde gang van Arenberg 'Elektronisch beeld': "het beeld van een gelaat met door de wind gemoduleerde waterdruppels" zegt hij zelf. Men spreekt over het werk van Huybrechts terecht van een 'ascetische beeldental' die opmerkt wat de dagelijkse blik uit het oog verliest en terugkeert naar de primaire verwondering.

Spanning

De keuze voor deze kunstenaars is ingegeven door de opdracht van Kultuurraad om niet dat te brengen dat zo al genoeg aandacht krijgt maar wel de dingen die vernieuwend zijn en daardoor nog niet de kans krijgen in

het normale circuit. Het plaatsen van deze beginnende artiesten tussen enerzjids het studentenwerk en anderzjids toch ook gevestigde namen, zorgt voor een interessante spanningsverhouding.

Elke Clompen

Eksistentiële Dans

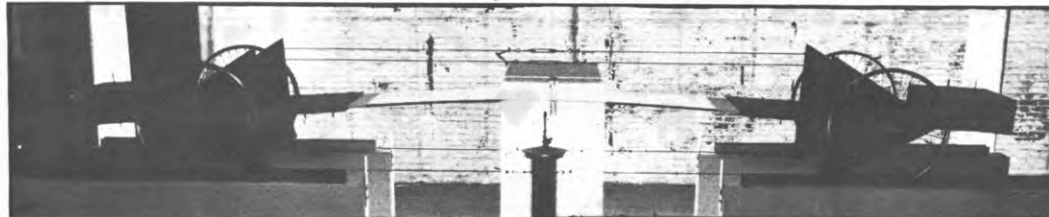
Ithaka laat ook ruimte voor mensen die wat betreft kunst iets minder ervaren zijn. Zo komen er twee groepen 'bewegende performances' die dezelfde ruimte als overkoepelend element hebben. Letterlijk dan, het Arenberginstituut.

Werkend rond eksistentiële onzekerheid, moreel drijvend en lichamelijke fragiliteit groeide de workshop rond Dulcinea uit tot een choreografie die een bevremdend beeld van onze maatschappij wil oproepen. De workshop richt zich niet tot amateurs dansers maar bewust tot amateuren om zo gebruik te maken van hun spontane onwennigheid op de scène. Body-painting als abstraktie van het lichaam en een spiegel als desformatie van de realiteit om zo een dialoog met de werkelijkheid en publiek aan te gaan.

Vertrekend vanuit de overmoed van Odysseus, zocht de tweede groep naar een verhaal in de dans om de kwestie van deze held op te roepen. Het bleek echter moeilijk om bij het narratieve te blijven. Toen Octavio Campus zichzelf en met hem enkele nieuwe ideeën bij het project voegde, evalueerde het stuk meer naar improvisaties waarbij de vertelling een persoonlijke aangelegenheid werd, zowel voor het publiek als voor de dansers zelf. Dit resulteert in een stuk dat bij de opvoering zelf nog sterk evolueert.

An van Dienderen
Verschillende voorstellingen op 25 februari, Arenberginstituut, Naamsestraat 96, tweede verdieping, vanaf 17 uur.

Patrick Vandewijer in een Uur Cultuur

Het lijkt wel of alles wat er deze week op kunstgebied gebeurt binnen de KU Leuven draait rond het Ithaka-project. Ook de wekelijkse kultuurmanifestatie van de Kultuurcommissie, een Uur KULTUur, nodigt in samenwerking met de Ithaka-organisatoren een beeldend kunstenaar uit, Patrick Vandewijer.

Patrick Vandewijer, geboren te Tienen in 1957, nam al aan verscheidene belangrijke nationale en internationale festivals deel. In het kader van Antwerpen '93 zal hij op diverse plaatsen in Antwerpen, geselecteerd in functie van ideeën rond fysika en optika, optische toestellen plaatsen, die het hele jaar door in de stad opgesteld blijven. Bij een ruimer publiek heeft Vandewijer al bekendheid verworven door zijn werkzaamheden als teatervormgever bij onder meer Dito Dito, Walter Verdin en Wim Vandekeybus.

Vandewijer onderzoekt in zijn kunst waar de nauwe grens tussen de weerstand en het breekpunt van verschillende materialen ligt. Het breekproces, spanningsvelden, het verlies van potentiële energie en de overgang van evenwicht naar onevenwicht, daarrond draait het allemaal

bij Vandewijer. Door te balanceren op die breekpunten zoekt Vandewijer de spanning op. Aan de rand van de breuk, wanneer alles op springen staat, kan immers het minste toeval het proces in de war sturen. Het gebeurde in het verleden dan ook wel eens dat er bij Vandewijers projecten iets misliep.

Voor het Uur KULTUur brengt Vandewijer woensdag een aantal projecten mee die perfect in dit kader passen. Zo is er het project 'Arch', waarbij een glazen plaat opgespannen wordt en blootgesteld aan thermische schokken, waterdruppels en vuur, en zo tot op het breekpunt gebracht wordt. Bij het 'Tumul'-'project dat hij daarna voorstelt, werkt hij met parabolische suikerstrengen, en tenslotte presenteert hij op een groot scherm een video over de Tacoma-brug, een brug die instortte door haar eigen trillingen.

Zo beschouwd lijken de installaties van Vandewijer wel wat op fysika-eksperimenten, en hij stelt ze dan ook heel toepasselijk voor in het Arenberginstituut in de Naamsestraat. In dat gebouw bevindt zich namelijk, naast de bekende door het Stuc gebruikte zalen, ook een oud in onbruik geraakt chemie-laboratorium. De lege woensdagmiddag zal er in elk geval een stuk spannender op worden.

'Dantons Dood' in het Stuc Maatschappij Deconstructia

Maatschappij Discordia brengt 'Dantons Dood' van Georg Büchner. Dat hun generaal, Jan Joris Lamers, drie jaar geleden zijn haar had laten knippen, was voor de première in Amsterdam aanleiding tot een inside-joke. In Antwerpen van hetzelfde laken een broek. Alleen de vrienden en de would-be's lachten. Je kan je wel afvragen of zo iets gewenst is. Ongewild misschien raakt Discordia daarmee het probleem aan dat Veto met Discordia heeft. Maar misschien ook niet heeft.

Discordia staat voor teksttheater. De vereniging die de onenigheid in haar vaandel voert, daar mag je iets innoveren van verwachten. Tien jaar geleden werd Discordia opgericht en de tekst zou nooit meer zijn wat hij geweest was. Het gezelschap wilde het belang van die tekst weer in de er stellen zonder die ondergeschikt te maken aan regisseursstruks of overheersende dekors. Daarmee waren ze de aanvoerders van de nieuwe generatie theatermakers die later ook Stan en Dito/Dito met zich meebracht.

Brecht

Discordia heeft een vaste vorm ontwikkeld in die tien jaar. Elke voorstelling heeft de vorm van een stuk dat nog volledig in opbouw lijkt, een soort 'work-in-progress'. Het decor moet aan het begin van de voorstelling nog worden uitgepakt, het doek wordt door één van de acteurs oestantief tot boven de hoofden van de toeschouwers getrokken. Bovendien hebben de acteurs bewust de tekst niet van lui-

ten geleerd. Ze grijpen regelmatig terug naar hun tekstboek. Daarnaast spoken de vervreemdingsideeën die Brecht heeft geïntroduceerd in de stukken rond in de vorm van stotteren, moedwillig zwak artikuleren — zodat hele zinnen onverstaabaar worden — en voorlezen en dus niet uitvoeren van de regieaanwijzingen ('Hevige bijval. Felle beweging'). Lamers geeft eerst een inleiding waarin hij zijn tekstkeuze motiveert en waarin hij het heeft over de achtergrondmuziek die veel te hard staat en het Franse karakter van het stuk. Daarna de rest van de acteurs allen hun alpinopetje een beetje rechter zetten en achter het doek verdwijnen.

Volgens Tom Lanoye betekent dit alles dat je een "slappe try-out" krijgt. Dat is misschien al te ongenueanceerd maar toch zit in deze uitspraak misschien wel een grond van waarheid. In die betekenis kan dat je inderdaad geen voorstelling krijgt in de traditionele zin van het woord. Het is niet allemaal geschaafd en geschilderd maatwerk. Maar evenzeer kun je het

Zielig zijn met Jan Joris Lamers

opvatten als een optrekken van verstarde teatervormen. Bepaalde kenmerken van toneel die vroeger als fundamenteel en daarom als a priori onmisbaar werden beschouwd voor een voorstelling, blijken ineens helemaal niet meer zo essentieel.

Zo is het wezenskenmerk van de acteur niet meer het organisch — dit wil zeggen zoals een teatertekst traditioneel vraagt — vormgeven van een vooraf gegeven tekst. De acteur benadert de tekst op een ander niveau. Waar een Jan Declair bijvoorbeeld zich uitbundig met een personage identificeert en op die manier de tekst interpreteert, behandelt het gezelschap van Discordia een stuk vanop afstand. Dat objectiever standpunt geeft ze de

mogelijkheid om de tekst uit elkaar te halen, te 'dekonstrueren' waardoor bepaalde betekenis naar boven komen en alles wat vast lag in de tekst op losse schroeven komt te staan. In plaats van psychologiseren van de karakters hanteren de acteurs een meer evaluerende akteerstijl, waarbij ze zich niet in de plaats van, maar eerder tegenover hun personage plaatsen.

In dit stuk worden bijna dertig rollen verdeeld over zes acteurs, sommige figuren worden zelfs over verschillende spelers uitgesplitst. Het is dan ook onbegonnen werk om de oorspronkelijke plot terug uit het werk te distilleren als je de tekst niet door en door kent. Maar dat verwacht Discordia dan ook helemaal niet van haar publiek. Door de tekst als tekst te presenteren, en niet als verhaal, zouden er nieuwe dimensies uit de woorden moeten vloeien.

Bastille

Dit alles kun je over alle (meer dan vijftig) stukken van Discordia vertellen. Maar wat doet Discordia met deze tekst? Büchner schreef 'Dantons Dood' toen hij ondergedoken zat in zijn ouderlijk huis, angstig voor represailles die zouden kunnen volgen op een door hem gepubliceerd socialistisch vlugschrift. Het stuk speelt in Parijs, na de val van de Bastille. Danton, een van de kopstukken van de revolutie, wordt omwille van zijn meer gematigde houding vervolgd door het terreurbewind van de radicale Robespierre (Annet Kouwenhoven, die niet toevallig een soort Russische beremuts draagt). De acteurs snijden het publiek de weg naar deze plot echter af

door de snelheid waarmee ze de tekst de zaal in werpen.

Teksteksperiment

Als toeschouwer blijf je toch met de vraag zitten of er niet meer met deze tekst kan gebeuren. Als grote delen van het stuk door de snelle artikulatione opzettelijk onverstaabaar worden, gaat elke boeiende teksteksploratie de mist in. Interessant is wel dat op die manier de nadruk komt te liggen op een aantal los van elkaar staande thema's. Zo is er het gevaar van de zichzelf verterende revolutie en een aan Spinoza gelieerde discussie rond het bestaan van God die in de voorstelling verwerkt zitten. Maar die thema's zitten sowieso in de tekst, en de vraag is dan of het een voldoende verdienste is van de bewerking om ze alleen maar te isoleren.

De zijdelingse belichting, de akteerprestaties en het gebruik van het sobere decor getuigen dan weer van een sterke originaliteit waar de toeschouwer niet buiten kan. Maar ze zijn voor Discordia ondergeschikt aan het teksteksperiment. Lamers zei een paar jaar geleden in Veto te willen werken voor een "vast publiek, dat alles begrijpt". Dat is op zich geen probleem. Maar het is wel gevaarlijk in die zin dat je snel in een doodlopend straatje terecht komt omdat geen nieuwe kijkers meer aankomen. Wat ons welstoorde waren de graspijs die alleen door de Lamersgezellen begrepen mochten worden. Wat zij dan ook luidruchtig toonden.

Jeroen Overstijns
Raf Uten

'Dantons Dood' van Maatschappij Discordia, Stuc, 26 en 27 februari, 200/300

Dora 1943-1945

De hel heeft echt bestaan

Dora, Wereldoorlog Twee, — een arbeidskommando dichtbij de Duitse stad Nordhausen, aan de rand van het Harzgebirge. 60.000 politieke gevangenen moeten er ongeveer dertig kilometer tunnels uitgraven. Het geheel zou het grootste ondergrondse fabriekskompleks ter wereld vormen. 20.000 van hen overleefden deze nachtmerrie niet, van de 2500 Belgen kwamen er amper 1100 terug. Het verslag ervan is een geschiedkundig werk van nivo, geschreven door de historika's Brigitte D'hainaut en Christien Somerhausen.

In de nacht van 17 op 18 augustus 1943 wordt het Duitse prestatieformaat voor geheime wapens met de grond gelijk gemaakt. Hitler wil kost wat kost de productie van V1's en V2's verder laten gaan. Zijn plan is om ondergrondse fabrieken te maken die ditmaal absolute geheimhouding kunnen waarborgen. Het enige wat nog ontbreekt zijn arbeiders.

Op 27 augustus al komen de eerste gevangenen over vanuit het distributiekamp in Buchenwald. In deze eerste fase moesten de 1024 gedeporteerden onder de meest erbarmelijke omstandigheden werken. Ze graafden galeijen en voorzien de tunnels van elektrische installaties, spoorwegen en montagekettingen. Na hun werk slagen ze in de tunnels zelf. De bedden zijn uitgekapte holten in de wand, vier boven elkaar en dat over een lengte van ongeveer 120 meter. Om te overleven moet men tot elke prijs uit die vreselijke tunnels zien te ontsnappen. Pas in 1944 worden de eerste barakken gebouwd.

Vlooiën

De levensomstandigheden in Dora en haar bijkampen (het Dora-Mittelbau-komplex) zijn penibel. Van enige sanitaire toestand is zelfs geen sprake meer. Mensen sterven van honger, uitputting, koude, angst en ziektes. Vooral oedemen, dysenterie en longontstekingen komen vaak voor. De gevangenen zitten onder de vlooiën en luizen, de typische pathologie van het concentratiekamp-milieu. Want, ook al zijn Dora en haar overrekenomstandigheden in de eerste plaats werkkampen, de repressie en uitroeiingsfuncties blijven evenwel bestaan.

De werkomstandigheden worden vanaf 1944 een beetje beter. Het werk is meer gevarieerd. Het monteren van V2-onderdelen en vliegtuigmotoren houdt echter tegelijk een rechtstreekse mogelijkheid tot sabotage in. Sabotage in Dora is een individuele bezigheid die zich eerder toevallig ontwikkelt. De vrees voor verklikkers weegt zwaar door. Alle mogelijke vormen van kollektief verzet worden in de kiem gesmoord. Kollektief verzet is trouwens bijna niet mogelijk door de grote nationale spanningen tussen de dwangarbeiders onderling, iets waar de SS-politiek handig op in speelt. De Belgische gevangenen bevinden zich verspreid over de verschillende kampen. Een echte organisatie voor wederzijdse hulp of weerstand komt daardoor niet van de grond. De Belgen zijn relatief ook veel te beperkt in aantal. Ze vormen amper 6% van de totale bevolking van het kampencomplex van DORA.

Februari 1945 is het begin van het einde. Duitsland verkeert in staat van totale desorganisatie. De Führer en zijn gevolg voelen de nadere dreiging van de geallieerden. Het steeds dichterbij komen van de frontlijn, de bombardementen en het alarm maken ook slachtoffers onder de gevangenen. Hun levens- en werkomstandigheden verslechteren erdoor. In aller lijn worden gevangenen van het ene kamp naar het andere gedeporteerd, per trein of te voet. De SS weet niet meer waar ze de konvooien heen moeten sturen. De resterende kampen raken overbevolkt en er heerst een onvoorstelbare wanorde. Het sterfcijfer stijgt dramatisch ten gevolge van de evacuatie. Nuttelose monden worden afgeschaft en de overige vergaet het nauwelijks beter. Dora en haar kommando's beginnen

op 4 en 5 april '45 met grootscheepse transportkonvooien.

Dora 1943-1945 is in de eerste plaats een historisch boek. De verschillende evacuatie routes vanuit Dora en de bijkampen worden heel gedetailleerd beschreven, van het kleinste station waar de transportkonvooien passeerden tot de precieze weergave van de routes van de evacuatievoertuigen. Daarnaast een volledig overzicht van de opbouw van het Dora-Mittelbau-komplex (dus alle bijkampen die afhangen van Dora) en tenslotte nog een lijst van de Belgische gedeporteerden die in vier konvooien in Dora-Mittelbau aankwamen.

Objektief

Dat is mogelijk interessant voor de mensen die de oorlog hebben meegemaakt en zeker dan voor diegenen die in een van deze kampen hebben gezeten. De getuigenissen die erin voorkomen maken het geheel echter ook voor jonge mensen boeiend en vlot leesbaar. Deze passages zijn vaak angstaanjagend en gruwelijk. Het is geen boek om zomaar in één ruk uit te lezen, wel een objektief memoriaal dat aanzet tot nadenken. Naar het einde toe verliest het werk echter iets van die objectiviteit. Met name het hoofdstuk over de bevrijding, "getuigenissen van Amerikaanse officieren". De geallieerden bevrijden de gevangenen, brengen vrede en hoop. Zij zijn de overwinners.

Maar diezelfde helden posten vroeger precies dezelfde praktijken toe. Werkkampen in tsaristisch Rusland, Franse en Engelse deportaties naar respectievelijk Guyana en Australië. In hun strijd tegen de boeren van Zuid-Afrika sloten de Britten vrouwen en kinderen op in hongerkampen en zo te tegenstander tot overgave de werkkampen in de Sovjet-Unie gewoon verder bestaan. Bondgenoot wordt zo vijand en vijand wordt bondgenoot. Wie zijn er dan eigenlijk de helden?

Krista Eersels

'Dora 1943-1945', Brigitte D'hainaut en Christien Somerhausen, uitgeverij EPO.

Kunst van 'Vijf voor Twaalf' in de Centrale Bib

Nog tot drie april loopt in de Centrale Bibliotheek de tentoonstelling 'Vijf voor Twaalf', georganiseerd rond twaalf hedendaagse kunstenaars. Het project is geïntegreerd in het Ithaka-project en zal dus deel uitmaken van het parkoers van de cultuurraadactiviteit.

Initiatiefnemer Vincent Fiens, die de tentoonstelling organiseert als stageproject, zocht vijf bedrijven bij elkaar die twaalf hedendaagse kunstenaars financieel ondersteunen. Het zijn allemaal relatief jonge kunstenaars die wel stuk voor stuk laureaat zijn geworden van een Vlaamse kunstakademie. Ze werden geselecteerd op basis van een wedstrijd waaruit naast het selecteren van de twaalf artiesten ook twee kunstenaars werden gekozen die de aanmoedigingsprijs krijgen van een grote bank. De bedoeling van de tentoonstelling is om het debat rond hedendaagse kunst open te trekken naar een breder publiek. Al te vaak blijkt inderdaad de drempel naar moderne kunst helemaal niet zo hoog als gedacht indien er wordt afgestapt van het intellectueel diskooers waar een deel van de kunstwereld zich maar al te graag in wentelt. Zo is ook de inhoudelijke band met Ithaka gelegd, dat eveneens zich tot taak heeft gesteld om bepaalde vooroordelen rond hedendaagse kunst onderuit te halen. 'Vijf voor Twaalf' wijst daarbij ook op de enorm moeilijke situatie waarin jonge kunstenaars moeten werken. Het blijkt dat enorm veel jonge kunstenaars moeite hebben om het hoofd financieel boven water te houden. Ook veel galerijen zijn nog te weinig bereid om een nieuwe generatie van kunstenaars te steunen, eerder dan het kleine groepje van gekonsolideerde kunstenaars in hun galerij op te nemen. Projecten als 'Vijf voor Twaalf' en Ithaka verzekeren een bepaalde doorstroming en zo een continuïteit in het Belgische kunstleven.

Opvallend aan dit project is de enorme inbreng van het bedrijfsleven. Vanuit het gehanteerde concept van vijf bedrijven voor twaalf kunstenaars valt of staat de tentoonstelling met de kunstpensonsting. Dat dit gevaarlijk zou kunnen zijn voor de kunst, is iets waar bij deze tentoonstelling wel iets teveel aan is voorbij gegaan. (10)

'Vijf voor Twaalf', nog tot 3 april in de Centrale Bibliotheek, op 26 februari en 12 en 26 maart praatkafé in de 'Commerce' om 20 uur.

Vijftien jaar na de inval **Twee visies**

Het is deze maand vijftien jaar geleden dat de Passage 144-affaire in Leuven een golf van verontwaardiging ontketende. De zoektocht naar een kleinschalig alternatief voor de klassieke psychiatrie van Passage 144 ontlokte harde reacties van het rectoraat en de Orde Van Geneesheren.

Dit feit, samen met enkele recente evoluties binnen de geneeskunde, zette Veto aan om de huidige stand van zaken op te maken bij het onlangs tot Huize Sarah herdoopte Passage 144, samen met Stefan Bogaerts, koördinator van het project.

In het voorjaar van 1978 werd het therapeutisch opvanghuis Passage 144 door politie en gerechtelijke experts doorzocht. Men was op zoek naar een onrechtmatig gebruik van geneeskundige methodes en sporen van immoreel gedrag (zoals drugs en seksuele misbruiken).

De direkte aanleiding daartoe was een artikel in Humo waar initiatiefnemer Steven De Batselier zeer bezielde sprak over de noodzaak van diepgang in de relatie tussen begeleiders en geestesgestoorden — een taboe binnen de klassieke psychiatrie. Het rectoraat zette professor De Batselier voor de keuze: ofwel zijn ideaal van een kleinschalige geestelijke hulp uit bouwen ofwel zijn academische carrière verder zetten. De Batselier verkende de opgedrongen keuze te maken. Hij werd hierbij gesteund door een tegenbeweging van studenten die tot stand kwam in de vorm van protestacties en benefieten.

Toen nadien ook het gerechtelijk onderzoek helemaal geen bezwarende elementen kon vinden, had het rectoraat nog maar weinig acceptabele dwangmogelijkheden over. Het argument van de tijdsbesteding van de akademikus kon men uiteraard op een massa professoren toepassen die buiten de universiteit mandaten bleekden. Wegens gebrek aan degelijke argumenten vanuit de academische overheid en de Orde Van Geneeskunde liet men de zaak dan maar rusten.

De grond van het konflikt ligt uiteraard ook veel dieper dan de thema's van het gerechtelijk onderzoek. De Passage was een konstruktieve uiting van ongenoegen ten opzichte van de gevestigde psychiatrie en uiteindelijk ook ten opzichte van de kwantitatieve evolutie in de geneeskunde.

Piewie

In dergelijke anti-psychiatrie (afwijzing van de traditionele psychiatrische aanpak) weigert men de geestesstoornissen als een ziekte te aanvaarden. Een lichamenlijk ziektemodel — de somatische aanpak — wordt verworpen omdat zo'n technische aanpak de op zich al neurotische maatschappelijke context als bron van geestesstoornissen totaal negeert. Het geestelijk afwijkende krijgt in de anti-psychiatrie een veel positievere interpretatie, namelijk als een min of meer normale reactie op een steeds meer overspannen samenleving. In deze optiek heeft het in grote en meer afstandelijke instellingen behandelen van patiënten, vaak met behulp van geneesmiddelen, helemaal geen zin.

Het alternatief dat Passage aanbod was een behandeling in een kleine leefgemeenschap met medebewoners, waar men ondermeer met prenatale analyse en groepsdynamika werkte. Voor het toepassen van deze prenatale analyse werd er met een nagebouwde baarmoeder geëksperimenteerd. Dit laatste hangt samen met het geloof in het bewustzijn voor de geboorte. Gevoelens van verstoring in deze periode zouden tot geestelijke problemen kunnen leiden in latere levensfasen.

De inzet van de discussie die de universitaire en geneeskundige overheden in de kiem wilden smoren, was in feite de vraag of de kwaliteit van de welzijns- en gezondheidszorg samenhangt met de graad van specialisatie en technisch kunnen ervan. Zowel bij de psychiater als bij de geneesheer wordt kwaliteit meestal gezien als technische capaciteiten. Zo wordt het opwaarderen van de huisarts nogal eens als synoniem beschouwd van het versterken van allerlei weekend- en avondkursussen rond nieuwe vindingen in de medische wetenschappen. De vraag is in welke mate genezen

meer betekend dan 'repareren' en in welke mate men de geneeskundige specialisten (psychiaters) en de geneesheren daarop kan en moet voorbereiden. Deze discussie is op dit ogenblik echter merendeels verdrongen. Toch zijn er hier en daar enkele kleine openingen gegroeid tussen de Kartesiaans georiënteerde geneeskunde en voornamelijk de psychologie en de sociologie (zie kader).

Kris Ceustersmans

Over Huize Sarah **Passage 144 is dood, leve passage 144**

Intussen zijn er ook in de anti-psychiatrie belangrijke verschuivingen gebeurd. Deze verschuivingen zijn zo fundamenteel dat men in feite nog moeilijk van een anti-psychiatrie kan spreken. De nadruk ligt nu meer op het komplementaire dan op het aanvullende naar de klassieke psychiatrie. Opvallend is ook de parallelle evolutie in vergelijking met de kleinschalige radio-projecten die uit dezelfde periode stammen. Veto polste bij Stefan Bogaerts over deze veranderingen.

Veto: In welke mate symboliseert de naamswijziging van Passage 144 naar Huize Sarah een nieuw therapeutisch concept?

Bogaerts: «De naamswijziging naar Huize Sarah betekent uiteraard niet louter een andere naam, maar draagt een vernieuwd concept en werking in zich mee. Passage 144 richtte zich gedurende heel wat jaren naar mensen die, wanneer we ze volgens de klassieke klassifikatieschalen bekijken, 'lijden' aan schizofrenie. Huize Sarah daarentegen richt zich naar die mensen die in een ernstige geestelijke nood verkeren en in hun dagelijks leven psychisch vastgelopen zijn. Dit dekt heel wat specifieke problematieken zoals ernstige neurotische stoornissen, 'borderliners', narcistische stoornissen of verwaarloozingsproblematieken. Deze types hebben gemeen dat er ernstige stoornissen zijn in de ik-functies, wat uiteraard een grote invloed heeft op het dagdagelijks functioneren.»

«Een bijkomende doelgroep voor Huize Sarah zijn die mensen die op een of andere manier slachtoffer zijn geworden van seksueel misbruik. In het jaar dat we nu bestaan zijn het aantal meldingen schrijnend toegenomen, zelfs in die mate dat we onze ogen niet meer kunnen blijven sluiten. Wij ervaren de noodzaak naar een werking met volwassenen die eens slachtoffer waren en omwille van het trauma alle basisvertrouwen missen. In een menselijke en vertrouwelijke

Artsen en het psychosociale aspekt

Hier en daar klinken stemmen in de geneeskundige praktijk om het eng kwantitatief paradigma open te trekken naar een meer psychosociale analyse van bepaalde ziektebeelden. In Louvain-La-Neuve vierde Gengoux voor de oprichting van een Europese vereniging voor psychodermatologie, zodat het onderzoek naar de relatie tussen de beide op een ruime schaal kan worden aangevangen.

Recent onderzoek toont de aanwezigheid van neurotransmitters in de huid aan. De huid is voorzien van kleine elementen van het menselijk brein. Dit maakt het irrelevant om de huid alleen te behandelen ware

het een omhulsel. De professor beklagt in het Nieuwsblad van 2 februari het feit dat zij in haar opleiding geen enkele les psychologie heeft gehad ondanks het feit dat ze voor de behandeling van haar patiënten voortdurend aan psychologische analyse moet doen. Via haar recent werk wil zij duidelijk maken dat men in haar vak meer en meer met de psychologische oorzaken van een aandoening zal moeten rekening houden.

Ook bij Medica weerklinken er geluiden naar meer openheid en verbreding naar een sterkere kwalitatieve invalshoek. In het januarinummer van het Medicatijdschrift Palfijn pleit

te een redaktielid in een uitgebreid en kritisch artikel ervoor om de geneeskunde als verdelend ambacht met het knip- en plakwerk achter te laten en op weg te gaan naar een opleiding die ook het menselijke gevoelsleven en gedrag omvat. «Wie vooral heeft geleerd te denken in termen van organaanatomie, -fysiologie en -biochemie, kan met deze eenzijdige mensbeschouwing onmogelijk syndromen onderkennen en behandelen waarbij niet alleen een orgaan, doch de gehele mens in zijn bestaan onvolledig functioneert.» De discussie is geopend.

(kc)

Veto: Hoe waren de resultaten van Passage 144? Staan de verschuivingen in de werking daarmee eventueel in verband? **Bogaerts:** «De herintegratie na een verblijf in de Passage verliep vrij goed. Alleen al van de laatste vijf jaren ken ik verschillende mensen die zich terug in de maatschappij hebben weten te integreren. Wanneer men dit aantal stelt tegenover het kleine aantal cliënten is zo'n resultaat prachtig. Zeker wanneer men weet dat dit mensen waren die soms enorme krississen kenden die in de klassieke psychiatrie vooral met medicijnen zouden worden aangepakt. Wij daarentegen gebruiken slechts medicijnen in het geval van absolute noodsituaties.»

«Dit wil niet zeggen dat wij een steen verpen naar de klassieke psychiatrische instellingen. Wij zijn ervan overtuigd dat een aantal van deze instellingen goed werk leveren en voor bepaalde cliënten zelfs beter geschikt zijn dan een kleinschalig project. Omgekeerd geldt uiteraard ook. Er zijn mensen die een opname in een grote instelling omwille van allerlei redenen niet aankunnen. De eigenheid van ons centrum is in de eerste plaats de authenticiteit, de geborgenheid, de veiligheid. Dit zijn waardebegrippen die in de psychiatrie moeilijk te bewerkstelligen zijn omwille van hun grootschaligheid en de nadruk op het verzorgende. Het menselijk aspekt komt hierdoor vaak op de tweede plaats.»

Sensibilisering

Veto: Is met het huidige structureren van jullie werkwijze ook de relatie met de gevestigde psychiatrie veranderd?

Bogaerts: «Ja, het schoppen naar elkaar behoort definitief tot de vergame tijdsgeest. Sinds vorig jaar zijn er konstruktieve openingen gemaakt en is er ruimte voor dialoog. Het alternatief-konstrasterend karakter van de TG's midden de zeventiger jaren, moet nu eerder gezien worden als alternatief-komplementair. Wij erkennen dat bij ons niet iedereen kan worden geholpen, terwijl zij de noodzaak van ons bestaan inzien. Deze zoektocht is in volle beweging.»

«Er zijn reeds enkele contacten geweest met psychiaters van de Universitaire Ziekenhuizen. Deze contacten zullen zeker worden verdergezet. Wij hopen binnen afzienbare tijd een samenwerking tot stand te kunnen brengen met enkele psychiatrische instellingen in de streek. Of er bovendien ideeën van ons alternatief kleinschalig project binnen afzienbare tijd ook tot in de kursussen van geneeskunde zullen doordringen is niet zo evident. Het is wel zo dat in de Leuvense Sociale Hogeschool volgend jaar enkele werkkolleges rond Huize Sarah zullen geven worden.»

«Momenteel zitten we nog in een sensibiliserende fase naar andere en residentiële centra in de omgeving. Samen met De Purperen Deur, Ovaal en Oasis beogen we momenteel een gereguleerde erkenningsvorm als kleinschalige, autonome, niet-drugvrije TG's. De contacten met het ministerie zijn op dit moment reeds ver gevorderd. Ook zij zijn nu overtuigd van ons bestaanrecht. Na jaren te hebben geijverd voor een degelijke regelgeving heb ik het gevoel dat we op de vooravond staan van een erkenning.»

Chris Ceustersmans
Jeltje van Dijk

(foto Karel De Weerd)

Songfestival

vervolg van pag. 1

Na 2.00 u 's nachts werd de uitslag bekend gemaakt. Er waren twee jury's: een studentenjury en een vakjury, met ondermeer Robert Mosu en een aantal Studio Brussel-mensen. Traditioneel is er een groot verschil in de oordelen van beide jury's, maar dit jaar was het wel extreem. Daarom ook de vraag of er geen beter systeem bestaat; wie is er nu de echte winnaar?

Voor de studenten was dat ongetwijfeld Pedagogie, die bij de vakjury echter pas vijfde werd. De vakjury riep de Landbouwgroep als winnaar uit, terwijl de studenten L&K als derde kwoteerden, met slechts één punt meer dan Germania, dat van de vakjury dan weer geen enkel punt kreeg. De studentenjury — samengesteld uit de pressen van de deelnemende kringen — vond het jammer dat Landbouw geen nieuwe groep had gestuurd, en was daarom minder gul met de punten. De tweede opeenvolgende overwinning van de Landbouwkring is echter geen unicum. In '86 en '87 won VTK het songfestival met telkens 'Manchester Carry Chain', tegenwoordig een veelgepraagde covergroep, die onder andere reeds het Marktrock podium mochten betreden. Het Lemmensinstituut eindigde twee maal op de tweede plaats, wat weer op geluich en boe-geroep onthaald werd.

beste gitarist, was waarschijnlijk een inside-joke van de jury, omdat juist niet de lead-gitarist van Apollonia, maar wel hun tweede gitarist met de prijs ging lopen. Misschien was zijn ego minder groot, hij moest toch niet onderdoen voor zijn collega met het uit zijn openstaand hemd opkullend borsthaar. Deze kon echter met een nagespeelde solo — van 'Sultans of Swing' — zijn talent niet bewijzen, wat de gitarist van het Lemmensinstituut in vijftien seconden wel deed.

De beste vertolking van 'SOS' kwam volgens de jury van pedagogie, waar-

schijnlijk alweer door toedoen van de drummer. Voor de tweede opeenvolgende keer ging de prijs voor de beste zanger — terecht — naar Pieter Verboven van Landbouw, die zich ongeveer de Johnny Logan van het Interfakultair Songfestival mag noemen. In '91 en '92 was hij immers ook al de beste gitarist.

Voor een amateuristisch festival hebben we enkele aardige dingen gehoord, die in ieder geval van meer kwaliteit getuigen dan wat er momenteel te horen is op de preselecties van het Eurovisie Songfestival. Misschien moet 'Mister Monk' zijn kans hier eens wagen...

Johan Vos
Frederik Depoortere

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Horizontaal — 1 Vrouwelijk beroep 2 Gekheid — Bijdehand 3 Voorbij — Oplegsel van gevlochten goud- of zilverdraad — Aartsbisschop 4 Weinig vloeibaar — Offertafel 5 Europeaan — Delfstof 6 Fruit, boomvruchten — Voorkeur 7 Intrede — Groente 8 Een edelgas — Typisch vrouwelijk lichaamsdeel — Universitair ziekenhuis 9 Een keer — Groen land 10 Onderlinge afstanden van de assen van een voertuig.
Vertikaal — 1 Weinig waardevol argument 2 Jongensnaam — Lasten, belastingen 3 Reeds — Maakt een dierlijk geluid — Mansnaam 4 Voorzetsel — Kloek, krachtig 5 Zoogdier — Verlangt 6 Chinees gewicht — Wortel 7 Streek in Noord-Ierland — Dierenverblijf 8 Frans eiland — Oorlogsgod — Idem 9 Visbeentje — Muziekinstrument uit de tijd van onze voorouders 10 Lui die veel eten.

Door Filip De Keukeleere

Marktrock

Naast de prijzen voor de groepen waren er ook nog prijzen voor de individuele prestaties. De beste drummer werd beloofd met een cymbaal, en het was de perkussionist van het Lemmensinstituut, die met een T-shirt van een ander merk cymbalen het kleinood in ontvangst mocht nemen. De uitreiking van een gitaar voor de

VRG KRIJGT BABY WAT LIEFDE EN MACHT WEL EENS GEMEEN HEBBEN

Toneel — De tweejaarlijkse revue van het VRG krijgt een tegenhanger. Ditmaal geen parodie op profen, maar een toneelstuk over de duivel en God, menselijke problemen en spiegels.

Na zes weken repeteren in een lokaal naast de Grote Aula, wordt maandag in de Leuvense schouwburg gespeeld. Met een verleningsstuk op dinsdag wordt de belofte van de verkiezingscampagne van vorig jaar meteen gehalte. De verantwoordelijken kozen voor een eigen creatie en lieten dus een adaptatie van een bestaande tekst achterwege.

Het centrale tema is de strijd tussen het kwaad, geknardeerd in de persoon van de duivel, en God. Het zwarte adergebroed, zoals hij smalend door zijn tegenspeler genoemd wordt, begint een zoektocht naar de heerschappij op aarde. Een jong meisje, Valerie, valt in zijn handen. Haar ouders die verzinken in eigen narcistische buien, zich te buiten gaan aan vunzige opmerkingen en het gamma van dagelijkse klisjees opentrekken, merken nauwelijks dat ze de inzet vormt van een genadeloze strijd op leven en dood. Een kleine groep studenten probeert het meisje uit de greep van de twee antagonisten te krijgen. Het stuk mondt uit op een moderne versie van Sneeuwwitte en de zeven dwergen. Zelfs het overbekende thema van The Beauty and the Beast is niet ver weg. De regie is in handen van Sandra Van Kelst, bijgestaan door Ludwig Coelst, die zelf een van de hoofdrollen voor zich neemt. Om het stuk een grotere realiteitswaarde te geven, poseren een aantal piepjonge acteurs de revue. Een specialist in het vak, Rene Verreth, las het stuk door. Met zijn suggesties achter de hand, goten de scenarioschrijvers het begingeeven in zijn definitieve vorm. Kostuums komen via hetzelfde kanaal, met name het Mechels Miniatuur Theater. Bart D'haene

VRG-toneel maandag 22 februari, dinsdag 23 februari Stadsschouwburg 20.30 kaarten: 100 tot 250 fr.

BETOGING TEGEN OCMW-MAATREGEL LEUVEN VLAAMS, HERNEMING

Vluchtelingenbeleid — Donderdagavond kwamen zo'n vijfhonderd man op straat voor de fakkeltocht 'voor een open en gastvrij vluchtelingenbeleid' en 'tegen de discriminerende maatregel van de Leuvense OCMW-raad'.

Het asielbeleid in Vlaanderen, met dan vooral het recente wetsvoorstel van Louis Tobback, werd in de vorige Veto al serieus op de korrel genomen. De betoging zelf was echter vooral ingegeven door de recente OCMW-beslissing. De CVP-VLD-meerderheid besliste de steunverlening aan asielzoekers die zich te Leuven vestigen te staken en dat tot hun aantal opnieuw tot onder de zeshonderd gezakt is.

Van deze beslissing zijn intussen trouwens een aantal vluchtelingen het slachtoffer geworden. Met deze maatregel wordt nogmaals het negatieve klimaat rond asielzoekers versterkt — het racistische vooroordeel dat asielzoekers profiteurs zijn wordt hierdoor immers nogmaals aangewakkerd. Bovendien is deze maatregel een overtreding van de wet op het OCMW art.1 en art. v57 waarin de fundamentele rechten op steun van ieder die in een gemeente verblijft wettelijk werden vastgelegd. Deze maatregel treft dan ook de vluchtelingen in hun asielrecht.

De argumentatie van de stad Leuven is klassiek. De maatregel zou ingegeven zijn door budgettaire beperkingen. Het OCMW heeft een begroting van ongeveer één miljard frank. Daarvan wordt momenteel 150 miljoen besteed aan steunverlening voor vluchtelingen. Die steun wordt echter volledig terugbetaald door de nationale overheid. Deze terugbetaling gebeurt wel laattijdig en daarom kosten asielzoekers aan het OCMW toch naar schatting 4 miljoen per jaar, te weten de rente op het geleende bedrag om die periode te overbruggen. Het is echter nogal evident dat die problemen van de laattijdige terugbetalingen politiek moeten geregeld worden met de nationale overheid en niet afgewenteld mogen worden op de rug van de asielzoekers. Bovendien zou men er de verantwoordelijke politici van de omliggende gemeenten erop kunnen wijzen dat ze hun in het spreidingsplan voorziene opdracht niet vervullen.

De fakkeltocht voor een gastvrij Leuven kon rekenen op de steun van een vijftigtal Leuvense Verenigingen. Ook binnen de studentenbeweging werd voor de fakkeltocht opgeroepen. Een massale mobilisatie binnen het studentenmilieu — zoals dit vorig jaar het geval was voor de betogingen van het Anti-Racistisch Forum naar aanleiding van de verkiezingsuitslag van 24 november — was echter niet het geval. De studenten waren dan ook jammer genoeg te weinig aanwezig op deze manifestatie. Het asielbeleid heeft immers akuit maatschappelijke relevantie.

Pieter Vandekerckhove

Zo jong en nu al geëngageerd

(foto Karel De Weerd)

advertentie

CAFE PASIA

D'ADARIO

Ravenstraat 21-23, 3000 Leuven. Tel 016 29.01.26

Mister Buffet's

VERWENT ZIJN KLANTEN

'S AVONDS LEKKER UIT ETEN VANAF 125 FR.

Gehaktsteak 125 fr. (*)
Vol au Vent 135 fr. (*)
Dagshotels 135 fr. (*)
Paardesteak 145 fr. (*)

(*) Inbegrepen: vlees, aardappelen, verse groenten en vriendelijke en directe bediening.
Avondpromotie enkel geldig van maandag tot donderdag: van 17.30 tot 21.00 u

Diestestraat 70 - Leuven - Open alle dagen van 8.00 tot 21.00 u

advertentie

Zoekertjes

• Typen tesis, verslagen, briefwisseling. Kris Roselle, Naamsestweg 130, 016/20.70.77.
 • Drie 1e-lic'ers Psycho zoeken voor voldagjaar drie toffe kamers op een kot of in een gemeenschapshuis. Kan iemand helpen? Ida, Brabanconnerstr. 1
 • Op zoek naar een boeiend onderwerp voor je thesis, paper of seminariewerk ivm milieu, huisvesting, feminisme, ruimtelijke ordening of welzijnswerk? Misschien heeft de Leuvense Wetenschapswinkel iets voor jou! Naamsestr. 96, lok. 03.06, 20.54.41.

• Vzw Labyrint, lesbische-organisatie (Martelarenlaan 109, Kessel-Lo/25.55.67.) geeft tweemaandelijks een krantje uit met informatieve artikels en aankondigingen van activiteiten in Leuven en Vlaanderen. Elke tweede za. vd maand: fuif in Shrink. Elke di. kun je via het onthaal met Labyrint/Roze Drempeel praten over je gevoelens en problemen rond lesbisch-zijn (i/d gebouwen v/h JAC, Mincleersstr.)
 • Dwing gezocht voor het openen van deuren. Maksimaal 10 cm. Romero 1
 • Aandacht Aandacht. De demo van Jaune Toujours, aangekondigd met een speeduur van 20 minuten is uitgekomen (Niet verkrijgbaar bij de betere platenhandelaar).
 • M.M., you make me an absolutely convinced Libra. M. too

gedrukte tekst naar tekstverwerker via skanner: Abax, Gezellelaan 17, Heverlee (nabij de Parkpoort), 20.73.61. - ook na de kantooruren

TEKSTVERWERKER
 Telefoon 016/26.06.58
 Fax-Modem 016/25.17.60

• Wie vond op 3 februari in Fak L&W een zilveren armband met filigranbewerking? Wil de eertijdige vinder hem terugbezorgen aan Goele Van Roy, Lei 41
 • Heeft iemand een rood/roze oorbel (klip) gevonden (omgeving/in Studio s'z' Schrijnmaekersstr. 18 (beloning). Inge
 • Reginald, installeer die bel en lul niet.
 • Stel dat er alleen maar 3 G.D.W.'-ers op de wereld waren, wat zou er gebeuren?
 • Je zou er waarschijnlijk altijd 2 bij elkaar zien staan, terwijl ze over de derde aan het roddelen zijn.
 • Vragen over homo-/biseksualiteit of over de Roze Drempeel-werking of wil je gewoon vriend(in)nen maken? Wij staan voor jou klaar, elke dinsdag, 20-23u, Mincleersstr. 47C (JAC), 20.06.06. Babelkroeg: elke do. 21u Ierse Predikherenstr. 25
 • Al uw typewerk met tekstverwerker (teksten, formules, tabellen, ...) Jaren ervaring. 011/43.28.56, tot 19u. Maria Sanders
 • Och Waldra, you don't know what it's like
 • Bok, uw verklaring is een schending van onze nationale soevereiniteit en een brutale inmenging in binnenlandse aangelegenheden, je protest! Mobeotoe
 • Tony, wanneer heb je weer Porto? Dan kan ik je nog eens komen bezoeken. P.S. de tempeliers waren schuldig aan sodomie, die vuilvaards

JO MEUWISSEN
 bvba
 Alle verhuur video-, klank- en lichtmateriaal voor seminaries, evenementen, optredens, fuiven en TD's
 NIEUW: LCD - VIDEOPROJECTOREN
 tel. 016/201.301

• Thierry Heldenweir, Populierstr. 16, looft een beloning uit van 2000fr voor wie hem zijn rode jas, merk Tenson, donderdag verdwenen op de 50-vaten-fuif in Den Thier, terugbezorgt.
 • Homo-lesbo-hetero-fuif op wo. 24 februari vanaf 22.00u in Rumba & co. Iedereen welkom
 • De meisjes van de 15 kondooms mogen deze gratis komen uittesten bij Radio Estavoy (wo. 22-24u, 103.3FM). Ze mogen ons ook gewoon hun adres bezorgen. Liefdevolle groettes, vanwege het ganse Estavoy-team

MAANDAG

20.00 u VERGADERING Bijeenkomst fietsakties, in 's Meiersstr. 5.
 20.00 u FILM 'In de naam van de Führer' over kinderen tijdens het nazisme. De film werd samengesteld aan de hand van autentiek materiaal uit de periode '33-'45. Nabespreking door Lydia Chagoll, in MSI 00.28, org. STeR.
 20.00 u LEZING 'Are you a prejudist?', in Stuc, 1ste verdieping, org. The Bahai-group Leuven.
 20.00 u PRAATGROEP Rudy Bleys over homoseksualiteit doorheen de geschiedenis, in Maria Theresiastraat 114, org. De Roze Drempeel/Het Goede Spoor.
 20.00 u TEATER VRG-toneel, in Stadsschouwburg, org. cc Romaanse Poort, zie artikel.
 20.30 u DANS 'How to approach a dog?' door Les Ballets C de la B. De voorstelling vormt een grillige schets rond het thema Goed en Kwaad: is deze mythische tegenstelling ook van toepassing op dieren?, in Naamsestr. 96, toeg. 300/200.
 20.30 u FILM 'Dagen van duisternis' (1988) van de Russische cineast Aleksander Sokorov. Verschillende culturen worden tegenover elkaar geplaatst, in Stuc, toeg. 150/100.
 20.30 u FILM in het kader van de 'Tweedaagse Oostblok': 'Time of the gypsies'. Met inleiding over de zigeunerproblematiek, in aud. AZK, Minderbroedersstr. 17, toeg. gratis, org. Wergkroep AzG (Medika).

DINSDAG

20.00 u LEZING/KONCERT In het kader dertig jaar Universitair Symfonisch Orkest: voordracht over muzieklerapie en optreden door het kamermuziekensembel Arioso, in MT, Grote Aula.
 20.00 u LEZING 'Is there life after death?', in Stuc (1ste verdieping), org. The Bahai-group.
 20.00 u LEZING 'Het wezen van het boze', door Francesco Mosca over de weerstreven krachten van de mens belicht vanuit de antroposofie, in UP, Jan Stasstr. 2, org. Antroposofisch Jongerenwerk Leuven.
 20.00 u TEATER VRG-toneel, in Stadsschouwburg, org. cc Romaanse Poort, zie artikel.
 20.30 u DANS 'How to approach a dog?' door Les Ballets C de la B. De voorstelling vormt een grillige schets rond het thema Goed en Kwaad: is deze mythische tegenstelling ook van toepassing op dieren?, in Naamsestr. 96, toeg. 300/200.
 20.30 u INFO Info-avond Artsen zonder Grenzen over de projecten in het Oostblok, in Aud. AZK, Minderbroedersstr. 17, toeg. gratis, org. Wergkroep AzG (Medika).
 20.30 u VIDEO Valter Verdin presenteert eigen werk, met oa 'Grasgroen',

AGENDA

door Maud Vermeire

'du Parc 141U', 'Hotel solo Montreal' en 'Goldberg Variations 16-30', in Stuc, toeg. 150/100.
 21.00 u KONCERT Jazz-optreden van Peter Hens (Frivole Framboos), begeleid door Tony Bauwens (piano), Kris Mentens (kontrabas) en Tony Gyselinc (drums), in Oratorienhof 1ste verdieping, org. cc Oratorienhof.

WOENSDAG

13.00 u KUNST Een uur KULTUur: Ithaka, ontmoeting met hedendaags Vlaams kunstenaar, in kelder Arenberginstituut, Naamsestr. 98, org. Cultuurcommissie KU Leuven, zie artikels.
 15.00 u TEATER 'Geheime vrienden' door het Teater 42, in aud. Minnepoort, org. cc Romaanse Poort.
 20.00 u FILM 'Minder dood dan de anderen' (1992), psychodrama van F. Buysen, in Boekhandlstr. 9, org. Vlaams Filmmuseum en -archief.
 20.00 u LEZING 'Can world peace be achieved?', in Stuc (1ste verdieping), org. The Bahai-group.
 20.00 u TEATER 'Och Mengs' door Het Gebroed, in Stadsschouwburg, org. cc Romaanse Poort.

DONDERDAG

17.00 u KUNST Ithaka, een culturele zwerftocht door Leuven, in en rond de universitaire gebouwen in centrum Leuven, zie artikels.
 20.00 u BIJEENKOMST International dinner. Aan de deelnemers wordt gevraagd zo mogelijk zelf hun maal mee te brengen, in Stuc (1ste verdieping), org. The Bahai-group.
 20.00 u KONCERT Het Kamerorkest Lemmensinstituut olv Wm De Moor, en met Nool Struyckx (viool) en Hans De Volder (altviool) vertolken Hindemith, Schuermans, Schostakowitsch en Vaughan-Williams, in Concertzaal Lemmensinstituut, toeg. 200/150, org. Koncertvereniging Lemmensinstituut.

• Maar Karen, ik ben toch de gigolo van de Vlaamse letterkunde, Karen kan getuigen.
 • 3 meisjes L&K zoeken 2 à 3 jongens om samen half september trektocht te maken in Fr. Schrijven naar J. Delvaux, De Bouckstraat 17, 1090 Jette
 • Lieve kikker zoekt lieve eend
 • Verloren horloge waarsch. rond Eagles 3-4 febr. Schapenstr. 16
 • De Leuvense Wetenschapswinkel helpt gratis non-profit verenigingen die nood hebben aan degelijk wetenschappelijk onderzoek door hen in contact te brengen met de juiste onderzoekers en studenten binnen de universiteit. Bereid een handje toe te steunen? Kontaktneer! Naamsestr. 96, lok. 03.06, tel. 20.54.41.
 • Dan De Proost, uw Winneke komt maandag naar Leuven om alles uit te praten. Veel kusjes, Veto.
 • Wie is die nep-Armand-Pien? De echte Armand Pien. Groettes aan Kris.
 • Wie is die echte Armand Pien? De nep-Armand-Pien. Groettes aan Kris.
 • Kris heeft sneeuw tussen zijn benen, Armand Pien.

VRIDAG

20.30 u KONCERT In de reeks '6 x Eeuwig', Franse Barok (Couperin, Hotteterre, Philidor) door Jan De Winne en Philippe Malfait, in O.L. Vrouwtter-Koortkerk van het KADOC, org. De Naamloze Vlakke vzw/KADOC.
 20.00 u TEATER 'De Spin weeft haar Web' door De Margriet, in Stadsschouwburg, org. cc Romaanse Poort.
 20.30 u TEATER 'Dantons dood' (1835) door George Büchner. Revolutionair drama tegen de rechteloosheid van de feodale samenleving., in Stuc, toeg. 300/200, zie artikel.

ZATERDAG

20.00 u INFO Kaas- en wijnavond met gastspreker Ludo Loose, in Ierse Predikherenstr. 25, toeg. 150, org. Masereelklub.
 20.00 u TEATER 'De Spin weeft haar Web' door De Margriet, in Stadsschouwburg, org. cc Romaanse Poort.
 20.30 u TEATER 'Dantons dood' (1835) door George Büchner. Revolutionair drama tegen de rechteloosheid van de feodale samenleving., in Stuc, toeg. 300/200, zie artikel.
 20.30 u VOORDRACHT 'De fabels van Jean De La Fontaine', voorgedragen en toegelicht door hun vertaler Jan van den Berg, in Tervuursevest 101, Heverlee, toeg. 120, org. De Spuyne.

ZONDAG

11.00 u KONCERT 'Die Schöne Müllerin', liedcyclus van Franz Schubert in een vertolking van tenor Jan Caals en pianiste Catherine Mertens, in aud. Minnepoort, toeg. 150, org. Cultureel Centrum Leuven mvm Jeugd en Muziek Leuven en ABB-verzekeringen.
 12.30 u MUZIEKMAAL Heidi Rakels, Wito De Meulder en Christiaan Matheve combineren een Japanse maaltijd met licht- klassieke muziek en interviews, in Cultureel Ontmoetingscentrum, toeg. 600, org. De Spuyne.
 21.00 u TEATER Uit de studio: teaterworkshop werkvoorstelling. Dito Dito (met G. Dermal en B. Meuleman) start een nieuw toneelproject op waarbij geïnteresseerden worden uitgenodigd om samen op korte tijd een stuk te maken en te spelen, in Naamsestr. 96, toeg. gratis.

MAANDAG

20.00 u LEZING 'Boeken voor een wereldmarkt: Vlaamse miniatuurkunst vóór Jan Van Eyck' met Prof. Dr. Maurits Smeyers, in MSI, org. Departement Kunstwetenschappen en Archeologie KU Leuven.
 20.30 u PRAATGROEP Cocktailavond, org. Goede Spoor/ Roze Drempeel, in UP, Jan Stasstr. 2.

Time: kaas- en wijnavond met life muziek, in Tir 'na Nog. 25/02 om 20.30 u: Jeneveravond, in Shrink.

ROMANIA

28/02 om 21.00 u: toneel 'Une folle nuit chez la Duchesse du Maine', openvolging van korte komische en tragikomische verhaaltjes in een verwijzing naar nachtelijke feesten met intellectueel vertier ten tijde van Lodewijk XIV, in Maria Theresiastr. 121, '8-urenhuis'. 01/03 om 21.00 u: toneel 'Une folle nuit chez la Duchesse du Maine', in Maria Theresiastr. 121, '8-urenhuis'.

WINA

23/02 om 09.30 u: Industriedag van de Wetenschappen in Paridaens-Instituut, Broekstraat. 26/02 om 22.00 u: begin Wina-week Ism Bios, Chemika, Geologische Kring, Mercator: Galabal der Wetenschappen, in zaal Posthof, Vissenaken (Tienvan)/gratis busdienst om het uur, 1ste stop om 20.30u aan Ladeuzeplein, 10 min. later aan Thier.

ALFA

24/02 om 20.00 u: lezing: 'Archeologische opgravingen in Brabant', in MSI. 25/02 om 20.00 u: presidiumvergadering, in permanentie.

EOOS

22/02 om 20.30 u: debat: 'Hoe moet het verder met Eoos na de opdeling van Oriëntalistiek en Slavistiek in afzonderlijke vakgroepen?', in MSI 00.20. 23/02 om 21.00 u: Cocktailavond, in praatkamer.
 24/02 om 16.00 u: permanentie, boven Fak L&W. 24/02 om 19.30 u: schaatsen in Haasrode, vertrek aan Ladeuzeplein. 25/02 om 22.00 u: Feest-veertiendaagse: Bankrupt-TD, in Eagles.

GERMANIA

22/02 om 20.00 u: presidiumvergadering, in perma. 23/02: Twin Peaks, in perma.

HISTORIA

24/02 om 20.00 u: kringvergadering (alle Historianen welkom!), in Perma.

LBK

24/02 om 21.30 u: Verbroederings-TD met optreden, in Thier.

KLIO

23/02: Karnavalsavond, in Perma. 24/02 om 20.00 u: OV, in 's Meiersstr. 5.

MEDIKA

26/02: Galabal, in Concert Noble (Brussel)/gratis busdienst aan Doc's.

POLITIKA

22/02 om 20.00 u: kringvergadering, boven kafee. 24/02: Dag van Sociale Wetenschappen Ism UIA, UFSIA, RUG, Amsterdam en Tilburg: om 14.00 u: start en inschrijvingen voor stadslid, in Alma 2; 18.00 u: gezamenlijk eten, in Alma 2 (zjibeuk); 20.00 u: Fuif met voorafgaand optredens van The Unusual Schnoz & Mister Monk and his Mean Machine (resp. 4e en 1e op Songfestival), in Lido.

PSYCHOLOGIE

24/02 om 20.00 u: Kaas- en wijnavond 2de lic., in Tir 'na Nog. 22/02 om 20.00 u: Half Time Dropping, verzamelen op Kardinaal Mercierplein. 23/02 om 14.00 u: Half Time Dropping-kafeepelen, in Shrink. 23/02 om 22.00 u: Half Time-fuif, met gratis ontbijt, in Eagles. 24/02 om 21.00 u: Bowling, in Free Style, Brusselsestr. 25/02 om 20.00 u: Half

Religieuze bewegingen in Leuven

"Zen is alleedaags en gewoon, geen sensationeel vuurwerk"

"Zen is geen filosofie, geen etiek en geen religie". Met deze woorden nuanceert Dirk Horlait, een van de Leuvense Zen-beoefenaars meteen het tweede deel van de serie 'Religieuze bewegingen'. Rest ons enkel uit te vissen wat Zen dan wel is.

"Als u echt wenst te beseffen wat Zen is, moet u zich niet tevreden stellen met het lezen van dit artikel", stelt de brochure voor beginnende Zen-beoefenaars van de hand van Roland Rech, voorzitter van de 'Internationale Zenvereniging'. "Neem veeleer een kussen van twintig tot dertig centimeter hoogte, plaats dit op ongeveer een meter afstand van de muur van uw kamer en ga erop zitten met het gezicht naar de muur. Kruis de benen voor u zodanig dat uw knieën op de grond drukken."

Zen beoefenen betekent in de eerste plaats via de lotushouding een bepaald soort concentratie of meditatie bereiken. Het tot rust komen via de ademhaling is hierbij zeer belangrijk. Vooral de uitademing krijgt binnen Zen veel aandacht. Deze moet tijdens de oefening traag, diep en onmerkbaar gebeuren.

Het is niet de bedoeling om tijdens de in stilte gehouden oefening aan specifieke dingen te denken (bij sommige ontspanningstechnieken wordt de gedachte van bijvoorbeeld een baan opgeroepen en vastgehouden), noch om een complete leegte te krijgen. Roland Rech raadt aan om de gedachten te beperken tot wat van moment tot moment verschijnt. "Wordt door niets verstoord. Laat uw gedachten langsdrijven en wees even onbeweeglijk als een berg."

Handleiding

De hiervoor vernoemde oefening heet Zazen. "Mensen zijn soms geschokt wanneer hen verteld wordt dat Zen in feite voornamelijk Zazen is. Bij Zen komt inderdaad de praktijk, de Zazen dus, op de eerste plaats. Deze praktijk doordringt het dagelijks leven en dit kan secundair tot een filosofie of een etiek leiden. In de eerste plaats is Zen een kwaliteit van 'zijn' of een geestesgesteldheid, die subtiel alle aspecten van het leven veranderingen laat ondergaan", aldus Dirk Horlait.

De nadruk die in Zazen op de houding en het fysieke ligt, blijkt voor de westerlingen erg belangrijk. De interesse voor fysieke grondslagen van het oestelijk functioneren blijkt hier groot te zijn. Hersenonderzoek heeft een relatie aangetoond tussen het lichamenlijk en het geestelijk: Zazen beoefenaars blijken tijdens hun oefeningen andere hersengolven te produceren. Normaal komen deze hersengolven enkel voor tijdens de diepe droomloze slaap. Zazen-oefeningen geven die golven terwijl je in feite klaarwakker bent. "Via de lotushouding ben je tegelijk alert en ontspannen. Een ontspannen en toch waakzame geest is niet per se gebonden aan die houding. Maar via de lotushouding wordt hiervoor een soort ideale situatie geschapen. Lichaam, ademhaling en geest functioneren optimaal in deze houding."

Kalligrafie

De Zen-beoefening gebeurt meestal in groep met een 'meester'. In het Leuvense zijn er op dit ogenblik twee Zen-groepen met een tiental personen actief. Ze komen elk éénmaal per week samen. "Een massabeweging zal Zazen waarschijnlijk nooit worden. We willen ook niet meteen mensen gaan bekeren. Vele mensen denken trouwens dat Zen iets typisch oosters is. Westerlingen hebben vaak moeite met de lotushouding en denken dat oosterlingen deze veel makkelijker kunnen aannemen. De Japanners zitten echter sinds de Tweede Wereldoorlog op stoelen en hebben evenzeer moeite met de lotushouding als wij. Zij hebben in verhouding zelfs kortere beenspieren."

"Op dit ogenblik is Zen in Japan, ondanks de duizenden Zen-tempels, op sterven na dood.

O ruisen van het ranke riet

(foto Karel De Weerd)

Zen is nu naar Europa en Amerika overgewaaid. De Japanse samenleving ademt op dit ogenblik nog wel sterk de geest van Zen uit, bijvoorbeeld hun zin voor detail, hun bloemsierkunst of hun kalligrafie zijn hiervan getuigen. Ook de Japanse economie blijkt invloeden vanuit de Zen te hebben. Rech stelt dat "de Zen-mentaliteit de liefde voor het werk omwille van het gedane werk en de concentratie op de taak die men zo goed mogelijk moet volbrengen bevordert, waarbij het resultaat als toemaat verkregen wordt, zonder dat dit hartstochtelijk nagestreefd wordt."

Naast de beoefening in groep, blijken er ook handleidingen voor beginners te bestaan, die hen moeten toelaten alleen Zen te beoefenen. Het samenstellen met anderen in stilte heeft echter een enorm effect, stelt Horlait. "Alleen beginnen is moeilijk. Het is niet de bedoeling

dat er in groep een soort indoktrinatie is. Wel kunnen mensen met een slechte houding gekorrigeerd worden, bijvoorbeeld door een meester. Dit is iemand waar de groepsleden respect voor hebben, waar ze raad aan vragen. Je wordt er dus niet voor verkozen, er is binnen Zen zeker geen hiërarchie."

Verantwoordelijkheid

"Een Zen-meester kan trouwens geen bewust leven geven. Zen is geen kwestie van ascese of versterving die je in een bepaalde mate kan beheersen. Zazen is sowieso niet speciaal, een soort inwendig vuurwerk. Het is gewoon en alleedaags. Een Zen-meester kan wel iemand op weg zetten, zorgen dat een persoon geen omwegen maakt. Het is aangenaam om iemand in de buurt te hebben, die Zazen door en door kent."

Het idee als zou Zen een variant van het Boeddhisme zijn, blijkt een — weliswaar zeer verspreide — misvatting. De Zen-houding is vijfduizend jaar oud. Stellen dat Zen Boeddhisme is, is dus in feite een omkering van de feiten. Zen gaat echter wel terug op de Boeddha-figuur. "Boeddha is trouwens geen uniek figuur. Boeddha is een historisch figuur. Wanneer je Boeddhisme vertelt dat Boeddha nooit bestaan heeft, halen zij waarschijnlijk nauwelijks hun

schouders op. Binnen de traditie van het Boeddhisme is het bestaan van een god totaal irrelevant. Zijn al dan niet bestaan verandert niets aan de verantwoordelijkheid van de mens."

"Te vaak proberen westerlingen deze godsdienst in onze godsdienstige schema's te gieten. Boeddha is dan God en de Dalai Lama is de paus. Enkel hoe Boeddha de mensen voorleefde is echter belangrijk. Het verhaal wordt trouwens verteld dat toen een gelovige Boeddha vroeg of god bestond, deze antwoordde van niet. Toen later een ateiist dezelfde vraag stelde, antwoordde hij 'ja, natuurlijk.'"

Rituelen

Vermits Zen noch als een variant van het Boeddhisme, noch als een godsdienst op zich beschouwd wordt, kunnen gelovigen uit andere godsdiensten Zen beoefenen. Heel wat kristenen blijken dit te doen. Roland Rech schrijft dat Zazen inderdaad geen voorwaarden stelt. "Men kan Zazen beoefenen, of men nu ateiist, kristen, moslim of agnostikus is, of men tot een ideologie behoort die bijvoorbeeld materialistisch is, of eenvoudig wetenschappelijk gericht is, en enkel gelooft wat de wetenschap aantoon."

Dirk Horlait heeft hier toch wel zijn vragen bij. Hij stelt dat kristenen of andere gelovigen via Zen vaak opnieuw contact zoeken met hun eigen godsdienst. Er zijn bijvoorbeeld aan de kristenen heel wat tradities en rituelen overgeleverd, voor sommigen is het ervaringselement er echter uit. Zij willen via Zazen de ervaringen terug in hun godsdienst brengen. "Zij maken als het ware hun geest leeg via Zazen om hem open te maken voor Jezus Kristus. Vaak gaan ze echter zover afwijken van de Vatikaanse leer dat in de ogen van andere kristenen zij geen echte kristenen meer zijn. Tot op een bepaald punt verloopt de Zen-beoefening zonder problemen, dan worden een aantal beoefenaars voor de keuze gesteld. Ofwel primeert Zen en stoppen ze met de andere godsdienstbeleving, ofwel houden ze Zen voor bekeken. Ik ken geen mensen die consequent diepgaand Zazen doen en tegelijk een of andere godsdienstige leer volgen."

Wereld

Zazen blijkt voornamelijk gericht te zijn op het individu. De bewering als zou Zazen geen maatschappelijke relevantie hebben, of zich niet om het wereldse gebeuren bekommeren, wordt echter heftig tegengesproken. "Via Zazen bereikt men een andere wijze van in de wereld staan, men krijgt een andere geestesgesteldheid. Er kan volgens mij maar maatschappelijke verandering ontstaan, als er een mentaliteitsverandering in de mens komt. Wanneer een mens in harmonie met zichzelf leeft, kan hij creatief functioneren. Uiteindelijk is martelen of oorlog voeren mensenwerk. De schuld ligt niet in de natuur, in God of in anderen. Zazen komt onder meer voort uit de ethische vraagstelling 'waar zijn we mee bezig'. Wanneer deze vraag aan de orde is, zet ik mij neer, ga ik mezelf onderzoeken en bekijken wat mijn plaats in de wereld is. Noem het een fysisch en geestelijk terugkeren naar de oorspronkelijke natuur. Wanneer je dit regelmatig doet, komt daar een ander gedrag uit voort."

Spitten

Ook de opmerking dat Zazen op die manier wel sterk aan bepaalde soorten therapie herinnert, wordt tegengesproken. Het blijkt geen vorm van zelfanalyse of zelftherapie. "Zazen is niet bedoeld als navelstaarderij. Zazen vertrekt vanuit een zeker evenwicht. Aan Zazen-tempels worden mensen met geestesstoornissen niet toegelaten. Serieuze labiele mensen kunnen trouwens niet via Zazen geholpen worden. Het is geen therapie om het ego te herstellen, maar kan wel bepaalde therapeutische effecten hebben. Zazen heeft ook niet de bedoeling eindeloos in de denkwereld te zitten spitten."

Ria Vandermaesen

En de boom stond op de berg

De oefening van Zen vindt zijn oorsprong in Boeddha Shakjamuni, een prins uit het zuiden van Indië. Hij leefde zowat 2.500 jaar geleden. Zijn ouders sloten hem op in hun waarschijnlijk prachtige paleis. Hier werd hij verweerd, en mocht hij proeven van alle geneugten en genietingen des levens. Op die manier ging zijn jeugd voorbij als een soort gouden droom. De enigszins bizarre drijfveren van de prinselijke ouders betroffen een, noem het, levensangst. Wanneer zonlief met het lijden in de wereld gekonfronteerd zou worden, zou het wel eens fout met hem kunnen lopen. Oog in oog met ziekte, ouderdom en dood zou er immers een redelijke kans zijn dat de jongeling het besluit zou nemen om monnik te worden.

Wanneer de jonge man dan uiteindelijk voor het eerst het paleis verlaat en de konfrontatie met de harde werkelijkheid aangaat, laat zich raden wat er met hem gebeurt. De prins wil het probleem van het lijden en de dood oplossen, en dit wil hij niet enkel voor zichzelf maar voor alle wezens met gevoel. De prins besluit zijn leven te wijden aan ascese en yoga-oefeningen. Ook in het toenmalige Indië blijken deze zelfkastjeningen niet zonder gevolg te zijn. De prins balanceert op de grens van wanhoop en dood. Wanneer hij onder een boom in lotushouding (Zazen) zit, komt de dan toch de 'ontwaking'. Deze ervaring brengt hem ertoe zijn verdere leven te wijden aan het onderrichten van deze houding en zijn ontvingingen achterwege te laten. (rv)

